ЗВЯЗДА

10 чэрвеня 1998 г. серада, № 119 (23470)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ●кошт 3000 рублёў

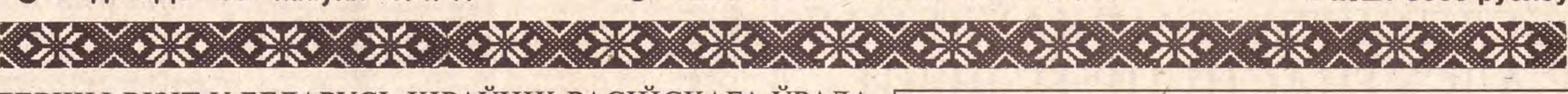

СТЫХІЯ

БЕЛАЕ СОНЦА НЕ ТОЛЬКІ Ў ПУСТЫНІ

Хто б мог падумаць, што ў марскі год, якім з'яўляецца 1998-мы, «сонечныя абдымкі» на тэрыторыі Беларусі будуць такімі гарачымі?

Па авестыйскаму 32-гадоваму старажытнарыйскаму календару 1998-мы астролагі называюць годам Дэльфіна, які сімвалізуе водную стыхію. Сёлета адбываецца пераход планеты Нептун — уладара мораў і акіянаў і вагальніка зямель у знак Вадалея. І пераход гэты будзе, сцвярджаюць астролагі, суправаджацца шэрагам марскіх катастроф, утварэннем магутных цыклонаў і віхраў, павышэннем сейсмічнай актыўнасці ў асобных рэгіёнах зямлі, у выніку чаго «народзяцца» цунамі. Гэты год не нясе нічога добрага прыбярэжным раёнам і астравам, на якія ў першую чаргу можа абрынуцца неўтаймаваная марская стыхія.

Да Беларусі ж цунамі не даімчацца, і патопы ёй не пагражаюць. Нам прыгатавана іншае ліха — агрэсіўная «пяшчота» Сонца на працягу ўсяго лета. Толькі калі гарачыя чэрвеньскія дні будуць «ссараваць» навальніцы, то ў ліпені пачнецца сапраўдная спякота. У другой палове ліпеня, як і ў два апошнія тыдні чэрвеня, мы адчуем палёгку — Сонца злітуецца. Аднак прахалоджвацца беларусы змогуць нядоўга: спякота ў канцы жніўня і пачатку верасня выкліча пажары на балотах і ў лясах.

Калі такі бязрадасны прагноз даюць астролагі на лета ў год марскі, то чаго чакаць у іншыя зямныя гады?

Жанна КАТЛЯРОВА.

ТРАГІЧНЫ РАХУНАК КУПАЛЬНАГА СЕЗОНА ПАЧЫНАЕ РАСЦІ

Значнае пацяпленне надвор'я ў краіне азнаменавалася адкрыццём купальнага сезона, а разам з ім адбыўся рэзкі ўсплёск колькасці няшчасных выпадкаў на вадзе.

Згодна з аператыўнымі данымі, за мінулы тыдзень у рэспубліцы патанула 45 чалавек, што ў 3 разы больш, чым тыднем раней. Трагедыя здаралася пераважна пры купанні: загінула 35 чалавек, сярод якіх было 8 непаўналетніх. Трагічна скончылася плаванне 9 дарослых грамадзян краіны, якія ў п'яным стане вырашылі «пагуляць» з воднай стыхіяй.

Вось апошнія прыклады. Сумна скончылася купанне вучня Баранавіцкага ПТВ у Ляхавіцкім раёне на рачулцы Шчара 6 чэрвеня. 7 чэрвеня каля горада Мазыра ў рацэ Прыпяць загінулі 2 браты — мужчыны 42 і 46 гадоў.

Сяргей КУРКАЧ.

У ЛЯСАХ І НА ТАРФЯНІКАХ БУЙНЫХ ПАЖАРАЎ ПАКУЛЬ НЕ БЫЛО

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў Галоўным упраўленні ваенізаванай пажарнай службы, нягледзячы на гарачае надвор'е, у лясах і на тарфяніках пажараў пакуль не было.

Аднак кантролю, як лічаць спецыялісты, паслабляць нельга — кожная запалка, што будзе кінута неабачлівым турыстам, можа прывесці да няшчасця.

За перыяд з 6 па 8 чэрвеня ў Беларусі адбылося 140 пажараў. На шчасце, абышлося без чалавечых ахвяр. Агульны ўрон склаў 698 мільёнаў рублёў.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ЗДАРЭННЕ

САШУ ЎДАЛОСЯ ВЫРАТАВАЦЬ

Амаль суткі без вады і ежы прабыў у глухім лесе 6-гадовы хлопчык з пасёлка Янтарны Калінінградскай вобласці, які прыехаў да сваякоў у вёску Сабаляны Гродзенскай вобласці.

Пагуляўшы з равеснікамі, Саша — так завуць хлопчыка — вяртаўся дадому, але пераблытаў дарогу і зайшоў у лес, які знаходзіцца побач з вёскай. Аб тым, што прапаў хлопчык, сваякі паведамілі жыхарам некалькіх населеных пунктаў. Аднак шматгадзінныя пошукі не далі выніку. Тады яны звярнуліся па дапамогу ў Гродзенскі раённы аддзел міліцыі. Да начных пошукаў, якія ўскладніліся з-за праліўнога дажджу, падключылася аператыўная група на чале з намеснікам начальніка РАУС старшым лейтэнантам Валерыем Шылавым. Калі і гэта не прынесла поспеху, быў мабілізаваны ўвесь асабовы састаў аддзела — 60 чалавек. Прыкладна столькі ж сельскіх жыхароў удзельнічала ў пошуках хлопчыка. Знайшлі яго … за … кіламетраў ад вёскі. Хлопчык быў моцна напалоханы, пакусаны камарамі і з прыметамі пераахаладжэння.

Пасля таго як «хуткая дапамога» даставіла Сашу ў дзіцячую абласную клінічную бальніцу, ён прабыў суткі ў рэанімацыі, а цяпер знаходзіцца ў агульным аддзяленні. Як сказалі ўрачы, на гэтым тыдні хлопчык вернецца ў вёску.

Канстанцін БАЛАТЭВІЧ, БЕЛТА.

ПЕРШЫ ВІЗІТ У БЕЛАРУСЬ КІРАЎНІК РАСІЙСКАГА ЎРАДА СЯРГЕЙ КІРЫЕНКА ПАЧНЕ З НАВЕДВАННЯ БРЭСТА

Наведванне новага мытнага тэрмінала кантрольна-прапускнога пункта вялікагрузных машын «Казловічы» стане першым пунктам у праграме рабочага візіту 9-10 чэрвеня ў Беларусь Старшыні Урада Расійскай Федэрацыі Сяргея Кірыенкі. Яго прыбыццё ў аэрапорт прыгранічнага Брэста чакаецца вечарам 9 чэрвеня.

Цікавасць кіраўніка расійскага ўрада да сітуацыі на заходняй граніцы Расійска-беларускага Саюза зусім не выпадковая. Звыш 80 працэнтаў усіх грузаў, што праходзяць праз «Казловічы», з'яўляюцца транзітнымі, а большая частка з іх прыпадае на расійскі экспарт або прызначана для расійскага рынку. Усе апошнія гады асноўнай праблемай для вадзіцеляў грузавікоў былі шматкіламетровыя чэргі, асабліва з польскага боку, у якіх прыходзілася мучыцца па некалькі сутак. З уводам у строй у пачатку чэрвеня гэтага года новага мытнага тэрмінала, пабудаванага за беларускія грошы, гэта вострае пытанне было вырашана. Разлічаны гэты тэрмінал на афармленне ў суткі дзвюх тысяч машын, што прыбываюць з польскага боку. Акрамя таго, у чым зможа пераканацца кіраўнік расійскага ўрада, тут створаны цэлы комплекс сэрвісных паслуг еўрапейскага ўзроўню. Тэрмінал стаў толькі першым звяном у цывілізаваным упарадкаванні заходняй граніцы Беларусі, у рамках рэалізацыі распрацаванай праграмы развіцця прыгранічнай інфраструктуры.

Прадугледжваецца, што вечарам 9 чэрвеня Сяргей Кірыенка наведае мемарыяльны комплекс «Брэсцкая крэпасць-герой», дзе ўскладзе кветкі да Вечнага агню, ушануе памяць многіх сваіх суайчыннікаў, якія загінулі, абараняючы заходнія граніцы ў першыя дні вайны, пабывае ў музеі цытадэлі. І, зразумела, на месцы пазнаёміцца з ходам рэстаўрацыйных работ агульнага для ўсіх народаў былога СССР помніка. Дарэчы, рашэнне аб сумесным фінансаванні рэканструкцыі Брэсцкай крэпасці было прынята ўсімі кіраўнікамі дзяржаў СНД у сакавіку мінулага года. У ім прадугледжана, што на бліжэйшыя тры гады ўсе краіны — удзельніцы альянсу павінны выдзеліць на гэтыя мэты 2 мільёны амерыканскіх долараў. Але, паводле слоў дырэктара мемарыяльнага комплексу Валерыя Губарэнкі, толькі Расія, Беларусь і часткова Малдова прытрымліваюцца ўзятых на сябе абавязацельстваў. Ад іншых членаў Садружнасці пакуль не паступіла ні капейкі. А расійскі і беларускі ўрады кожны год пералічваюць на рэканструкцыю мемарыяла па 100 тысяч долараў. І менавіта за гэтыя грошы тут ужо адрамантаваны штык-абеліск, пабудавана новая кацельня, вядзецца замена пакрыцця на плошчы Цырыманіялаў і на пляцоўцы каля Вечнага агню.

На 10 чэрвеня ў Мінску запланаваны сустрэчы Сяргея Кірыенкі з прэзідэнтам нашай краіны Аляксандрам Лукашэнкам і прэм'ер-міністрам Сяргеем Лінгам, а таксама ўдзел кіраўніка расійскага ўрада ў пасяджэнні Выканаўчага камітэта Саюза Беларусі і Расіі.

Іван КУКСА, БЕЛТА.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

КАМУНАЛЬНІКІ НЕ ЗБІРАЮЦЦА ВЫРАШАЦЬ СВАЕ ПРАБЛЕМЫ ЗА КОШТ НАСЕЛЬНІЦТВА

Прадпрыемствы Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі пачалі планавую падрыхтоўку да работы ў ацяпляльны перыяд. Ужо сёння гатоўнасць ацэньваецца ў межах 30 працэнтаў. Аб гэтым паведаміў міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі Барыс Батура.

Асаблівая ўвага ў ходзе падрыхтоўкі да ацяпляльнага перыяду ўдзяляецца, зразумела, запасам паліва: планавы паказчык па мазуту павінен скласці 165 тысяч тон, па вугалю — 142. Прычым названыя лічбы нават вышэй, чым летась, што тлумачыцца не толькі … камунальнікаў, … спробай стварыць своеасаблівы рэзерв, які быў бы выкарыстаны падчас аварыйных сітуацый. Дарэчы, сярод цікавых навінак будучага ацяпляльнага сезона значыцца мабільная кацельная ўстаноўка, якая можа прынесці доўгачаканае цяпло жыхарам адразу 500 кватэр.

Актыўна вядзецца работа па падрыхтоўцы пад'ездаў — ідзе перадача … Аднак у правядзенні тэндэраў на эксплуатацыю жылля, як заўважыў Барыс Батура, … Вырашэнне гэтай і іншай праблем … з-за складанага эканамічнага становішча: паводле апошніх даных, крэдыторская запазычанасць прадпрыемстваў Мінжылкамунгаса складае 600 мільярдаў, а дэбіторская — 1 трыльён рублёў.

Аднак нават у такіх умовах камунальнікі не маюць намеру вырашаць свае цяжкасці за кошт насельніцтва, плацяжы якога, дарэчы, пакрываюць страты на аказанне паслуг галіны на 25—45 працэнтаў.

Пакуль яшчэ камунальнікі канчаткова не вызначылі межы і час правядзення павышэння тарыфаў, але, як заўважыў Барыс Батура, павелічэнне плацяжоў не ўдарыць па кішэні радавога жыхара.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ДЭКРЭТ
Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 9
Аб упарадкаванні выплаты падаткаў па дзейнасці замежных юрыдычных асоб

У адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 101 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь **пастанаўляю:**

1. Устанавіць, што:

1.1. юрыдычная або фізічная асоба Рэспублікі Беларусь, якая прызнаецца для мэтаў падаткаабкладання згодна з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь пастаянным прадстаўніцтвам замежнай юрыдычнай асобы (у далейшым — пастаяннае прадстаўніцтва), праз якое замежная юрыдычная асоба ажыццяўляе дзейнасць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, праходзіць рэгістрацыю (становіцца на ўлік) у падатковых органах па месцы свайго знаходжання і ўтрымлівае з сум плацяжоў, што належаць гэтай замежнай юрыдычнай асобе, падаткі і іншыя абавязковыя плацяжы, якія падлягаюць выплаце названай замежнай юрыдычнай асобай у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. Пры іх неўтрыманні або несвоечасовым утрыманні на пастаяннае прадстаўніцтва ўскладаецца адказнасць, устаноўленая заканадаўствам Рэспублікі Беларусь для плацельшчыкаў адпаведных падаткаў і іншых абавязковых плацяжоў;

(Заканчэнне на 3-й стар.)

БЕЛАРУСКІЯ ЎГОНШЧЫКІ АЎТАМАБІЛЯЎ ПАПАЛІСЯ Ў ЧЭХІІ

У Чэшскай Рэспубліцы раскрыта злачынная групоўка, якая выкрадала і транспартавала крадзеныя аўтамабілі праз Польшчу ў Беларусь. У яе ўваходзілі 16 мафіёзі. Двое з іх, а гэта дваццацівасьмігадовы Ігар П. і Сяргей В., — грамадзяне Беларусі, якія цяпер знаходзяцца ў папярэднім заключэнні ў адной з турмаў горада Астрава (Паўночная Маравія).

У абласным судзе Паўночнай Маравіі пачаліся слуханні іх крымінальнай справы. У выпадку прызнання ў судовым парадку віны абодвух, ім пагражае правесці за кратамі 12 гадоў.

Следства сцвярджае, што злачынная групоўка вывезла ў Беларусь 14 дарагіх аўтамабіляў нямецкай і чэшскай вытворчасці, сярод якіх пераважалі мадэлі канцэрна «Фольксваген», што карыстаюцца павышаным попытам у краінах СНД. Урон склаў 5 млн. крон (каля 156 тысяч долараў).

Лілія ШАМШЫНА, БЕЛТА.

«ГАРАЧАЯ СЕСІЯ» у інтэрнаце архітэктурнага факультэта Беларускай політэхнічнай акадэміі.

ПАСОЛЬСТВА ПОЛЬШЧЫ Ў БЕЛАРУСІ ЎЗНАЧАЛІЎ МАР'ЮШ МАШКЕВІЧ

«Беларусь і Польшча — дзве дзяржавы, якім Богам суджана жыць разам», — заявіў прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка, прымаючы 9 чэрвеня даверчыя граматы ў Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Рэспублікі Польшча ў Беларусі Мар'юша Машкевіча.

Паводле слоў кіраўніка беларускай дзяржавы, агульную гісторыю нашых краін і народаў нельга дзяліць. У ёй было шмат трагічных старонак, але добрае ўсё ж пераважала над негатыўным. Важна не паўтараць старых памылак і разам шукаць вырашэнне спрэчных пытанняў.

Мар'юш Машкевіч, у сваю чаргу, звярнуў увагу прэзідэнта Беларусі на тое, што нашы краіны аб'ядноўвае не толькі гістарычная агульнасць, але і вузы сваяцкіх і сямейных адносінаў. «Таму мы гаворым і думаем адзін пра аднаго не толькі як пра народы і дзяржавы, якія маюць агульную граніцу, але і як пра блізкіх, знаёмых, членаў агульнай сям'і», — сказаў пасол.

Вадзім МІЛІЦЫН, БЕЛТА.

ЦЭНЫ

ДЭФІЦЫТ ЗАСТАЕЦЦА. «ХАРЧОВАЯ КАРЗІНКА» НАБЫВАЕ ВАГУ?

Той факт, што беларуская сталіца ўжо некалькі месяцаў адчувае недахват некаторых прадуктаў харчавання, даўно перастаў быць сакрэтам. Сапраўды, у горадзе можна набыць неабходныя прадукты, прычым па даволі прымальных цэнах. Іншая справа, што дзеля гэтага часам трэба змарнаваць ці не палову дня. Не кажучы ўжо пра сапсаваныя ў чэргах нервы. Але і першае і другое, вядома, дазволіць сабе далёка не кожны.

Крыху асабістых назіранняў. Учора спецыяльна прабегся адразу па пяці крамах у цэнтры Мінска. Малюнак у нечым можна назваць паказальным. Смятана, тварог, яйкі і паўвэнджаныя каўбасы (па цане ад 146,5 тыс. і вышэй) ёсць паўсюль. Цукар і пельмені аказаліся толькі ў двух месцах. Вараныя каўбасы (ад 91,3 да 113 тыс.) — у адным. Сасісак не было нідзе. Затое ва ўсіх пяці крамах можна было знайсці традыцыйныя «супавыя наборы» (па 27 тыс. рублёў) і далёка не першай свежасці біточкі. Словам, атрымліваецца амаль што добра вядомая класіка сацрэалізму. З той толькі розніцай, што лічбы на этыкетках набылі па некалькі дадатковых нулёў.

Разлічана, што, каб забяспечыць уласныя фізіялагічныя патрэбы, дарослы мужчына павінен штомесяц ужываць не менш як кілаграм ялавічыны, паўтара кілаграма свініны, 0,58 кілаграма каўбасных вырабаў, 1,7 кілаграма цукру. Даныя, заўважым яшчэ раз, узяты па мінімуму. Аднак, як заўважыў у гутарцы з карэспандэнтам газеты кіраўнік сацыяльна-эканамічнага аддзела Федэрацыі прафсаюзаў Іван Гурскі, калі сітуацыя на харчовым рынку ў бліжэйшы час не зменіцца да лепшага, нават гэты мінімум для многіх можа аказацца недасягальнай марай.

Логіка тут простая: калі чалавек не можа знайсці танную каўбасу, ён вымушаны браць дарагую. Бяда, аднак, у тым, што рэальныя сярэднія заробкі ў краіне робяць гэты выбар чыста ўмоўным. Кажучы прасцей, з-за харчовага дэфіцыту ўсё больш прадуктаў становіцца не па кішэні. Так, па разліках прафсаюзаў, некалькі апошніх месяцаў «харчовая карзінка» прыбаўляе ў кошце прыкладна па 100 тысяч рублёў. У той жа час чакаць істотнага павышэння заробкаў не выпадае, прынамсі да верасня.

Сяргей ГРЫБ.

«ТЭЛЕФОННЫЯ ТЭРАРЫСТЫ» АБЫШЛІСЯ... БЕЗ ТЭЛЕФОНА

Калі шчыра, мы ўжо неяк паспелі прызвычаіцца да «тэлефоннага тэрарызму».

Але выпадак, які адбыўся вечарам у мінулую пятніцу ў адміністрацыйным будынку па праспекце Машэрава, 11 беларускай сталіцы (для інфармацыі: менавіта тут размяшчаюцца Міністэрства культуры і Дзяржаўны камітэт па друку) варта ўсё ж вылучыць асобна. На гэты раз абышлося без званка: паведамленне аб нібыта закладзеным выбуховым устройстве двое невядомых дзяўчат і хлапец перадалі вахцёру, як кажуць, самнасам.

Што было потым, здагадацца няцяжка. Сцэнарый можна назваць тыповым: усіх супрацоўнікаў міністэрства і Дзяржкамітэта тэрмінова эвакуіравалі, пошукі «міны» выніку не далі. Зрэшты, не ўдалося адшукаць і саміх «жартаўнікоў»: скарыстаўшыся хвілінным замяшаннем, яны пакінулі будынак.

Сяргей ГРЫБ.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОЎЛЕНЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 9 ЧЭРВЕНЯ 1998 г. (па стану на 15.00)

Назва банка	USD		DM		RUR		Тэлефон для даведак
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Мінск (0-17)							
Белпрамбудбанк	48000	49000	26000	27700	7400	7900	233-2110
Мінсккомплексбанк	48500	49000	27300	27750	7800	7900	228-2047
Пріорбанк	48500	49000	27200	27600	7800	7900	245-5721
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	36200.00		20377.15		5840.00		Курс на 10.06.1998
Цэнтрабанк Расіі	6.1710		3.4735				

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваца ад курсаў, устаноўленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва ГРАЎЦОВА.

	USD		DM		RUR		
Рынкавы намінальны курс (міжбанкаўскі рынак)	66500	68000	37435	38290	10744	10990	
Рэальна абгрунтаваны намінальны курс (прыблізна)	59000	59500	33200	33700	9300	9800	

ПРАФСАЮЗЫ ПАТРАБУЮЦЬ ПАВЯЛІЧЫЦЬ МІНІМАЛКУ

«Устанавіць з 1 ліпеня 1998 года мінімальную заработную плату і тарыфную стаўку першага разраду на ўзроўні мінімальнага спажывецкага бюджэту». Такую папраўку прапануе ўнесці Беларускі кангрэс дэмакратычных прафсаюзаў (БКДП) у Генеральнае пагадненне, заключанае паміж урадам, рэспубліканскімі аб'яднаннямі наймальнікаў і прафсаюзаў на 1998—2000 гады. На думку яго каардынацыйнага савета, гэта напрамую звязана з тым, што абавязацельствы, узятыя выканаўчай уладай пры падпісанні гэтага пагаднення, па многіх параметрах не выконваюцца, асабліва ў частцы аплаты працы.

Сваё патрабаванне БКДП абгрунтоўвае таксама і тым, што са студзеня гэтага года ў Кодэкс законаў аб працы Рэспублікі Беларусь уведзена норма, якая гарантуе работнікам аплату працы, не ніжэйшую за ўзровень, які забяспечваў бы ім і іх сем'ям свабоднае і дастойнае пражыванне. Аднак на справе заработная плата замарожана, а цэны на асноўныя прадукты харчавання і тавары першай неабходнасці пастаянна растуць, падкрэслівае каардынацыйны савет БКДП.

У сувязі з такой сітуацыяй незалежныя прафсаюзы прапанавалі Федэрацыі прафсаюзаў беларускай стварыць агульную рабочую групу для сумеснай распрацоўкі змяненняў і дапаўненняў у Генеральнае пагадненне, якія датычаць сацыяльных гарантый працоўных.

Акрамя таго, БКДП прыняў рашэнне правесці акцыі пратэсту агульнарэспубліканскага характару супраць зніжэння жыццёвага ўзроўню насельніцтва. Пачаткам масавых дзеянняў пад «сацыяльнымі» лозунгамі, як мяркуецца, будзе мітынг у Мінску, намечаны на 25 чэрвеня. Як стала вядома карэспандэнту БЕЛТА, усе неабходныя дакументы для правядзення гэтага мерапрыемства 3 чэрвеня пададзены ў Мінскі гарвыканкам.

Валянціна МЕНШЫКАВА, БЕЛТА.

УСМІХНЁМСЯ!

Украінец на ганку сваёй хаты стаіць і апетытна так есць добры шмат сала. Бачыць, насупраць сусед праз дзірачку ў плоце падглядвае.

— Суседзе, то шо ты там стаіш? Ідзі сюды, сала паядзім!

— Та ў цябе ж на вуліцы злыя сабакі.

— А то ж!

❑

«Новы беларус» едзе на шасцісотым «Мерседэсе», і тут яму ў задні бампер з усёй моцы ўразаецца грузавік. Вадзіцель «Мерседэса» выбягае са сваёй машыны — і да шафёра грузавіка:

— Ах ты, ... ты ведаеш, колькі мой «мерс» каштуе?! Ты ведаеш, што цяпер яго адрамантаваць абыдзецца ў 150 тысяч долараў?!

Вадзіцель грузавіка моўчкі ідзе да сваёй машыны, адкідвае тэнт, і адтуль пачынаюць валіцца пачкі з доларамі:

— На табе 150 тысяч «зялёных» і яшчэ сто за маральны ўрон, — кажа віноўнік аварыі.

Збянтэжаны ўладальнік шыкоўнага «Мерседэса»:

— Паслухай, а хто ты?

— «Новы беларус».

— «Новы беларус»? А хто ж тады я?!

Малюнак Аркадзя САЛТЫКОВА.

Трэці лішні бай фатограф.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

АСАБІСТАЕ

Уражанне ад скошанага газона

Калі на невялікіх гарадскіх вулачках з драўлянымі старымі хатамі становіцца душна ад квецені язміну і глогу, калі чэрвеньскае гарачае паветра робіцца такім цяжкім і шчыльным, што, здаецца, нават увечары яго можна пакратаць рукамі, калі зорак на небе амаль не відаць, а поўня нагадвае бляклую пляму, бо світанак так спяшаецца за змярканнем, што наступае яму на пяты, — я пачынаю мітусіцца душой сярод камяніц і асабліва шчымліва адчуваць, што нечага мне ў горадзе не хапае. Дзіўна, але штогод я не магу даўмецца, чаго іменна, пакуль не дыхне прама ў твар вецер з якога-небудзь газона, дзе некалькі гадзін таму рабочыя электрычнымі касілкамі скасілі бледна-зялёную рэдкую траву, раскідаўшы-рассеяўшы яе направа-налева, каб ссохла, каб і знаку ад яе пасля не засталося. А яна, паміраючы, паспявае пакінуць непаўторны водар, які пахне дзяцінствам і тым, чаго не хапае...

І адразу закрываеш вочы, — і ўжо не шум машын у вушах, а пранізліва-звонкі металічны стук у туманным надвячорку, калі клапатлівыя гаспадары пачынаюць рыхтавацца да заўтрашняй касавіцы. Пачынае гэты вясковы перазвон, як правіла, самы руплівы, у каго і буракі апалоты ў першую чаргу, і бульба пасаджана раней за ўсіх, і на двары так дагледжана, нібы гэта і не двор зусім, а пляц, куды самыя прыдзірлівыя мясцовыя пляткаркі могуць прыйсці на агледзіны ў любую хвіліну. Пачынае нясмела, нібы прыслухоўваючыся, ці падхопіць хто яшчэ. А потым, заварожаны ўласным першынствам (як заўсёды!), пачынае мянціць па касе з усіх сіл, выбіваючы песню сваёй руплівасці. І замірае вёска, толькі рэха дзесьці ў стрэхах ці ў недалёкім бярэзніку нагадвае: «раз-раз, па-ра, па-ра...» А потым нехта сам, з пачуцця саперніцтва, нехта — падганяемы бурчаннем жонкі, дастае з падстрэшша касу, кладзе яе на бабку, стукае малатком раз, другі... І вёска, якая яшчэ з паўгадзіны таму прыслухоўвалася, пачынае раптам спяваць на розныя галасы. На кожным падворку, з якога гэтыя спевы чуваць — свая, адмысловая мелодыя. Дзядзька, які, вяртаючыся дадому на кані, заўсёды дрэмле на возе, і касу кляпае гэтак жа —павольна, адцягваючы, нібы пазяхае. Стары халасцяк, які штодзень адорвае сваёй увагай пляшку, лупіць па касе хутка і бесталкова, абы патрапіць, абы дрыжачыя рукі не накіравалі малаток на калена ці яшчэ куды. Дзівак, у якога ўвесь час нешта сваё наўме, выб'е нейкі вар'яцкі рытм, а потым моўчкі сядзіць хвілін пяць, нібы абдумваючы наступны нотны радок свайго твора. Гультай б'е так: раз моцна — два разы слабей, каб рука адпачыла...

А на досвітку, калі трава проста згінаецца ад расы, усе, хто раней, хто крыху пазней, выйдуць на поплаў. І загучыць яшчэ адна неад'емная, бадай, самая прыцішаная песня лета: «шах-шах, шах-шах...» Кладзецца ў пракосы цяжкая трава, паблісквaючы ў першых промнях сонца, заліваецца ў кустах небарака-салавей, які, напэўна, застаўся без пары, бо яго «жанатыя» браты ўжо даўно спяваць перасталі, падымаецца над зямлёй густая белая пялюшка туману, неўпрыкмет растварaецца, зліваецца з небам... І ціхая, але самая значная песня лета: «шах-шах, шах-шах, шах-шах...»

Дыхне маладым сенам з таго газона — і забудзешся раптам пра гарадскія строі, пра туфлі на абцасах, і захочацца на той росны поплаў. Каб басанож, не падымаючы ног, нібы на лыжах, прайсціся па скошанаму, каб набраць у ахапку цяжкую мокрую траву і трэсці, трэсці яе, любуючыся, як пераліваецца, рассыпаецца, мякка кладзецца долу... І захочацца ўзяць у рукі нагрэтыя гладкія граблі і падкідаць імі тую траву, удыхаючы ўсе яе пахі, раз-пораз нагінаючыся і падбіраючы ў вялізны букет, які потым не памесціцца дома ні ў адну вазу, скошаныя велікавокія рамонкі і далікатныя кволыя званочкі.

Схаваецца на хвілінку сонца за воблака — і адразу ўспомніцца іншае воблака, набрынялае, шэра-сіняе, якое звычайна з'яўляецца над самай галавой з-за блізкага лесу зусім нечакана, разам з нездаволеным бурчаннем перуна. І нахлынуць мітуслівасць (можа, паспеем скласці ў копы?), і жаль (гэта ж трэба: сена сухое, а яго вось-вось замочыць). І салёныя кроплі, што заліваюць вочы, і цяжкія вілы... І цёплы буйны дождж, і пакалатыя сенам ногі і рукі, якія пад гэтым дажджом пачынаюць жудасна шчымець, і дзіцячая нейкая радасць на тварах зусім ужо дарослых людзей (паспелі!).

І ўспомняцца шэра-зялёныя шапаткія валкі ў промнях заходзячага сонца. І зноў цяжкія вілы, і чыясьці фігура, недасягальна высокая на возе, і пах гатовага сена, ад якога злёгку пачынае круціцца галава. І стомлены добры конь з ласкавымі цёмнымі вачыма, і мяккай далікатнай пысай. І парыпванне бухматага воза, і неба, толькі неба, якое з усімі сваімі аблокамі павольна-павольна плыве над галавой...

І дзіўны, самы лепшы смак звычайнага хлеба за вячэрай, і самая халодная і свежая вада ў возеры, і нязвычна мяккі ложак, у якім засынаецца за секунду, а перад вачыма плыве такое блізкае неба і кружыцца галава ад сапраўднага водару лета...

Кожны год збіраюся з'ездзіць у водпуск кудысь на мора. Збіраюся сур'ёзна, адкладваю грошы, прыцэньваюся да білетаў... А потым... Пастаю каля газона, на якім нядаўна скасілі траву, — і еду ў водпуск у вёску. Вы правільна здагадаліся — сушыць сена.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

РАСІЯ ЗНІЗІЦЬ МАКСІМАЛЬНЫЯ СТАЎКІ ІМПАРТНАГА ТАРЫФУ З 30 ДА 20 ПРАЦЭНТАЎ НА ЛЕГКАВЫЯ АЎТАМАБІЛІ І ІНШЫЯ ТАВАРЫ ДА КАНЦА 1998 ГОДА

Расія знізіць да канца 1998 года з 30 да 20 працэнтаў стаўкі ўвазных мытных пошлін на некалькі таварных груп, у тым ліку легкавыя аўтамабілі, аўтобусы, грузавікі. Аб гэтым гаворыцца ў распараджэнні ўрада РФ, падпісаным прэм'ер-міністрам Сяргеем Кірыенкам.

У спісе тавараў, імпартныя пошліны на якія зніжаюцца, таксама значацца суцэльныя ці паўпнеўматычныя шынныя пратэктары, паркетныя дошкі, сінтэтычныя тканіны, прыродны апрацаваны і неапрацаваны жэмчуг.

Зніжэнне ўвазных пошлін ажыццяўляецца ў Расіі ў рамках яе інтэграцыі ў сусветную сістэму і з улікам перспектывы далучэння да ВТО.

***

Ці адаб'ецца нейкім чынам гэтае зніжэнне на сітуацыі ў Беларусі, — па каментарый мы звярнуліся ў Дзяржаўны мытны камітэт. На жаль, там адразу нам адказаць не змаглі.

Інтэрфакс.

«Растаможка» аўтамабіляў у валюце рэзка падаражэла ў беларускіх рублях. Аўтааматары засмуцілі

Адзін знаёмы карэспандэнт газеты, які надумаў набыць за межамі рэспублікі аўтамабіль, паскардзіўся: маўляў, крыху спазніўся. Журналіста гэты факт здзівіў: не так даўно чуткі, якія хадзілі наконт павелічэння плацяжоў за кожны «кубік» рухавіка машыны, былі абвергнуты адказнымі асобамі. Няўжо заявы не спраўдзіліся? Як аказалася, «пракол» знаёмага здарыўся па іншай прычыне, якая не залежыць ад «кубікаў». Уся справа ў плацяжах за «растаможку» аўтамабіля. Аднак і тут, на першы погляд, відавочных змен амаль не адбылося. Амаль...

Карэспандэнт газеты патэлефанаваў дзяжурнаму цэнтральнай мытні і пацікавіўся, як можна правесці «растаможку» аўтамабіля. Той паведаміў, што з 5 чэрвеня плаціць трэба выключна ў СКВ. Што ж, цяпер сталі зразумелымі прычыны, якія засмуцілі аўтааматара, кашалёк якога з нагоды такога рашэння значна патаннее. Не трэба быць вялікім матэматыкам, каб падлічыць, колькі на гэтым страчвае чалавек, які адправіўся за мяжу па аўтамабіль. А дадатковыя расходы заключаюцца ў наступным. Раней за афармленне мытных дакументаў пры «растаможцы» аўтамабіля прыходзілася плаціць 11 мінімальных зарплат — 2 мільёны 750 тысяч рублёў. Зараз пераразлік ідзе ў доларах — гэта значыць, што 2 мільёны 750 тысяч трэба дзяліць на афіцыйны курс Нацбанка, які сёння складае каля 36 тысяч рублёў за долар.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

«ПРАМАЯ ЛІНІЯ»

Георгій ІГНАТОВІЧ:

«БЕЛПОШТА» ЗАЦІКАЎЛЕНАЯ Ў АДСУТНАСЦІ ПРЭТЭНЗІЙ, РЭКЛАМАЦЫЙ З БОКУ СПАЖЫЎЦА...»

Што б ні здарылася, якія б эканамічныя складанасці нас ні напаткалі, мы заўсёды будзем карыстацца паштовымі паслугамі. Таму, відаць, і не выпадковая чытацкая цікавасць да «прамой лініі», якую «Звязда» нядаўна правяла з генеральным дырэктарам рэспубліканскага аб'яднання «Белпошта» Георгіем Ігнатовічам. Сёння мы прапануем увазе чытачоў запіс некаторых пытанняў і адказаў на іх.

ПАЎЛАВА Марыя Пятроўна, Нясвіж:

— Як складваецца сітуацыя з развіццём беларускай філатэлістычнай арганізацыі? Некалі Усесаюзнае таварыства філатэлістаў мела аддзяленні ва ўсіх рэспубліках. Нават дзеці прымалі актыўны ўдзел у дзейнасці філатэлістычнай арганізацыі.

— Для нас клопат аб філатэлістах вельмі важны. Ужо хаця б таму, што наша вытворчая дзейнасць самым цесным чынам звязана з філатэліяй. Магчыма, вы не ведаеце, — бо не так часта пра гэта пішуць у друку, — але ў нашай краіне збіральнікі паштовых марак арганізацыйна аб'ядналіся. У Беларусі працуе Саюз філатэлістаў Беларусі. Узначальвае яго Юрый Кандрацьевіч Кукурузін. «Белпошта» актыўна супрацоўнічае з гэтай арганізацыяй. Старшыня саюза з'яўляецца членам мастацкага савета Міністэрства сувязі Рэспублікі Беларусь. Паводле даных саюза, на сённяшні дзень колькасць яго членаў каля 1500 чалавек. Між іншым, выразны рост адбываецца менавіта ў апошні час. У кожнай вобласці дзейнічаюць абласныя, раённыя і гарадскія аддзяленні Саюза філатэлістаў. Найболей буйныя арганізацыйныя структуры філатэлістаў — у Мазыры, Салігорску, Бабруйску, Слуцку, Полацку, Асіповічах.

Што да школьнікаў, то дзіцячыя клубы філатэлістаў дзейнічаюць у Мінску, Гомелі, Мазыры. Памочнікам у стварэнні дзіцячых філатэлістычных структур магла б выступіць і школа. Некалі ж неаднойчы гаварылі і пісалі пра тое, што існуе сістэма філатэлістычнага выхавання. А я б у сваю чаргу дадаў, што філатэлія магла б адыгрываць і часам адыгрывае вялікую адукацыйную ролю. Дык каму як не школе паўплываць на развіццё цікавасці дзяцей да філатэліі?!

СІДОРЧЫК Ганна Аляксандраўна, г. Мінск:

— Карыстаючыся вашымі, «Белпошты», паслугамі, я адпраўляю родзічам у Сібір многія газеты і часопісы. А ці нельга праводзіць у Расіі падпіску на беларускія выданні?

— Чаму ж нельга? Падпіска на беларускія выданні, але, вядома ж, далёка не на ўсе, праводзіцца. Парайце сваім сібірскім родзічам зазірнуць у каталог агенцтва «Расдрук». Якраз туды ўключаны 19 газет і 29 часопісаў Рэспублікі Беларусь для распаўсюджвання на тэрыторыі Расіі. Найболей папулярныя з іх — газеты «Звязда», «Рэспубліка», «Советская Белоруссия», часопісы «Алеся», «Беларусь», «Нёман».

Што датычыць іншых краін, то ў Малдове распаўсюджваецца 12 газет і 22 часопісы, ва Украіне — 16 газет і 32 часопісы, у Літве — 8 газет і 7 часопісаў Рэспублікі Беларусь. Як бачыце, праблем асаблівых няма. Усё залежыць ад жадання нашых айчынных выданняў трапіць у падпісны каталог той альбо іншай дзяржавы.

КАЛЕНЧЫЦ Любоў Аляксандраўна:

— Георгій Яўгенавіч, скажыце, калі ласка, ці ўсе з расійскіх выданняў можна выпісаць у Беларусі?

— Аформіць падпіску на выданні Расійскай Федэрацыі можна ў любым аддзяленні сувязі Рэспублікі Беларусь па каталогу «Газеты і часопісы Рэспублікі Беларусь», па каталогу «Газеты і часопісы краін СНД і далёкага замежжа» і па каталогу «Органы навукова-тэхнічнай інфармацыі». Як правіла, рэдакцыя таго альбо іншага перыядычнага выдання самастойна вызначае рэгіён распаўсюджвання. Дарэчы, рэспубліканскае аб'яднанне «Белпошта» распаўсюджвае 3838 найменняў перыядычных выданняў. З іх 3314 — выданні Расійскай Федэрацыі. Найболей папулярныя ці найболей падпісныя — «Веселые картинки», «Вокруг света», «За рулем», «Здоровье», «Крестьянка», «Наука и жизнь» і іншыя. На Беларусі, між іншым, можна выпісаць 111 выданняў Украіны, сярод іх «Деловая Украина», «Дашкильне выховання», «Украинская культура». З Малдовы да нас ідзе 35 выданняў, у тым ліку — «Кишиневские новости», «Независимая Молдова», «Фазенда».

МАКСІМКЕВІЧ Валянціна Пятроўна, Мінск:

— Мяне цікавіць, чаму ў кіёсках «Белсаюздруку» і паштовых аддзяленнях розны кошт на адны і тыя ж канверты, паштовыя карткі?

— Маркіраваныя канверты і карткі ў аддзяленнях сувязі і кіёсках «Белсаюздруку» рэалізуюцца па аднолькавых цэнах, паколькі выпрацоўваюцца цэнтралізавана аб'яднаннем «Белпошта», дзе і фарміруецца рознічная цана з улікам кошту паштовай маркі, і накіроўваюцца ў аддзяленні сувязі і часткова — прадпрыемству «Белсаюздрук». Што датычыць немаркіраваных канвертаў і мастацкіх картак, то РА «Белпошта» і ДП «Белсаюздрук» набываюць іх самастойна. Канверты, як і мастацкія карткі, розняцца па фармату, якасці паперы, спосабах склейвання. Гэта, безумоўна, і ўплывае на розніцу цэн. Нельга не заўважыць, што ў аддзяленнях сувязі досыць высокі выбар канвертаў, мастацкіх картак (як правіла, да 15 відаў) і цэны значна ніжэйшыя, чым у іншых гандлёвых арганізацыях.

АХРЭМЧЫК Іван Канстанцінавіч, Гомель:

— Як хутка і якія на Беларусі мяркуецца праводзіць філатэлістычныя выстаўкі?

— Ізноў жа я вымушаны паскардзіцца на адсутнасць пільнай увагі нашых сродкаў масавай інфармацыі да айчыннай філатэліі. Таму, відаць, і ўзнікаюць падобныя пытанні. У сакавіку 1998 года ў Мінску прайшла гарадская філатэлістычная выстаўка, арганізатарамі якой былі рэспубліканскае аб'яднанне «Белпошта», Саюз філатэлістаў Беларусі і Нацыянальны музей гісторыі Беларусі. З 22 мая па 2 ліпеня ў Магілёве праходзіць абласная філатэлістычная выстаўка, прысвечаная 225-годдзю Санкт-Пецярбургска-Магілёўскага паштовага тракта, да якой «Белпошта» падрыхтавала наддрукоўку на марцы «Кляштар кармелітаў у Магілёве», мастацкі маркіраваны канверт і штэмпель спецгашэння. У лістападзе 1998 года ў Мінску павінна прайсці І Рэспубліканская філатэлістычная выстаўка, арганізатарамі якой выступаюць РА «Белпошта» і Саюз філатэлістаў. Да гэтай выстаўкі рыхтуем наддрукоўку на квартблоку «Птушкі, занесеныя ў Чырвоную кнігу», мастацкі маркіраваны канверт і штэмпель спецгашэння. Плануецца, дарэчы, да правядзення выстаўкі прыцягнуць і Беларускі патрыятычны саюз моладзі.

ІЛАНЬКОЎ Ігар Васільевіч, Мінск:

— У апошнія гады павялічыўся паток замежнай карэспандэнцыі. Чаму бандэролі і іншую карэспандэнцыю трэба атрымліваць на галоўпаштамце?

— Тут трэба ўлічваць вось што. Пасылкі, дробныя пакункі, пісьмы з абвешчанай каштоўнасцю, якія паступаюць з краін далёкага замежжа, выдаюцца на паштамтах і раённых вузлах паштовай сувязі дзеля забеспячэння захавання міжнародных паштовых адпраўленняў. Простыя і заказныя лісты і бандэролі з краін далёкага замежжа выдаюцца ў любым аддзяленні сувязі краіны. Усе ж віды міжнародных паштовых адпраўленняў (пасылкі, дробныя пакункі, пісьмы з абвешчанай каштоўнасцю, простыя і заказныя пісьмы і бандэролі), якія паступаюць з краін блізкага замежжа, выдаюцца ў любым аддзяленні сувязі.

СЕВАСЦЬЯНАЎ Міхаіл Васільевіч:

— У мяне часта губляецца карэспандэнцыя, адпраўленая ў Расію. Куды звяртацца, каб яе адшукаць? Ці нясе хто адказнасць за гэта?

— «Белпошта» зацікаўленая ў адсутнасці прэтэнзій, рэкламацый з боку спажыўца. Таму ўсе заўвагі прымаем і стараемся любым чынам іх выправіць. Што датычыць пошуку міжнародных паштовых адпраўленняў, то імі займаецца бюро рэкламацый РА «Белпошта» (тэлефон 226-01-62). Каб пачаць пошук, неабходна звярнуцца з адпаведнай заявай у любое аддзяленне сувязі. Да заявы неабходна прыкласці квітанцыю ці завераную прадпрыемствам сувязі копію квітанцыі, альбо копію спіса ф. 103-а, выдадзеную пры прыёме паштовага адпраўлення. У выпадку страты заказных адпраўленняў, адпраўленняў з абвешчанай каштоўнасцю, пасылак — гэта значыць рэгіструемых паштовых адпраўленняў, а таксама недастачы альбо псавання ўкладання, што перасылалася, адказнасць нясе паштовая адміністрацыя, у службе якой адбылася страта, крадзеж альбо пашкоджанне, і адпаведная кампенсацыя адпраўніку выплачваецца за кошт вінаватай адміністрацыі.

ВЕЛЬЯМІНАЎ ІГАР Мікалаевіч, Мінск:

— Вельмі дарагая расійская перыёдыка. Цана падпіскі ў такіх памерах закладваецца расійскім бокам альбо гэта ўжо беларуская «накрутка»?

— Пры фарміраванні падпісных цэн на расійскія выданні цана даецца выдаўцом у расійскіх рублях, якая затым пераводзіцца ў беларускія рублі згодна з курсам Нацбанка Рэспублікі Беларусь. Для прыкладу, каэфіцыент пераразмеркавання расійскага рубля да беларускага ў рэспубліцы на другое паўгоддзе 1998 года складае 5900 руб., а ў Расіі — 14000 руб. Далей да атрыманай сумы дадаецца кошт паслуг паштовай сувязі за распаўсюджванне, экспедзіраванне, перасылку і дастаўку перыядычных выданняў у адпаведнасці з тарыфамі, зацверджанымі Міністэрствам сувязі Рэспублікі Беларусь і ўзгодненымі з Дзяржаўным камітэтам Рэспублікі Беларусь па друку.

Запіс «прамой лініі» падрыхтаваў Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.
(Заканчэнне будзе).

ТРЫ ПЫТАННІ ДА ЧЫТАЧА

Алена БАРАДЗІНА, выкладчыца Баранавіцкага вышэйшага педкаледжа

— Чаму вы выпісваеце «Звязду»?

— «Звязду» я выпісваю добрых паўтара дзесятка гадоў, за якія акрэслілася агульная яе тэндэнцыя: быць стабільнай у такі нестабільны час. Газета па-сапраўднаму беларуская. Без усялякіх рэверансаў.

— Што падабаецца ў газеце?

— Газета мае ўласную пазіцыю, для мяне вельмі прымальную — яна далёкая ад усялякіх запабяганняў перад уладаю, але і ад апазіцыйнага радыкалізму таксама. Я схільная бачыць у першым праяву чалавечай і прафесійнай годнасці яе стваральнікаў, у другім — праяву павагі да свайго чытача: няхай ён выпрацуе свой пункт погляду на тую ці іншую падзею. Не тое што жыць без «Звязды» не магу, але і працаваць было б горш і больш сумна. Асобы, якія з'яўляюцца гонарам нацыянальнай культуры, паўстаюць не бронзавымі помнікамі, а нашымі жывымі сучаснікамі. Я выкладаю беларускую літаратуру і рэдкую лекцыю не пачынаю словамі: «Дарэчы, учора я прачытала...» І студэнты ведаюць, што я пераважна пра «Звязду». Часам мы літаральна працуем з газетным матэрыялам, як з артыкуламі Сяргея Шаўцова пра беларусаў, інтэлігенцыю, народ і натоўп... Маецца ў мяне цэлая падборка вершаў (фотаслоў) Яўгена Пясецкага. І шкада, што апошнім часам іх паменела ў нумарах «Звязды». Пачну ўсё пералічваць — не хопіць месца і часу. Але ўсё ж адзначу яшчэ і Аленіну «Прызбу» і Анталогію верша.

— Што б вы хацелі пажадаць «Звяздзе»?

— Некалі як пачынаючы настаўнік я адкрывала для сябе на старонках «Звязды» таго ж Разанава ці Глобуса праз рэцэнзіі на іх творы. Цяпер, калі з'явіўся ўласны літаратурна-крытычны сверб, газета яго задаволіць не можа. Здаецца, Алег Антонавіч Лойка неяк пажадаў «Звяздзе» аднавіць гэтую традыцыю. Цалкам далучаюся.

ПА ЗАКОНУ

Кансультацыю дае намеснік загадчыка юрыдычнага аддзела Федэрацыі прафсаюзаў Святлана СМАГЛЮК

— На нашым прадпрыемстве ідзе скарачэнне штатаў. Ці могуць мяне звольніць, калі я адна выхоўваю дзіця ва ўзросце да 11 гадоў?

Е. П. СЕМЯНЧУК

— У адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 170 Кодэкса законаў аб працы Рэспублікі Беларусь з адзінокімі маці, якія маюць дзяцей ад 3 да 14 гадоў (або дзяцей-інвалідаў да 16 гадоў) скасаванне працоўнай дамовы па ініцыятыве наймальніка магчыма толькі ў выпадку ліквідацыі прадпрыемства, арганізацыі, установы, спынення дзейнасці прадпрымальніка, а таксама за наступныя дзеянні:

— сістэматычнае невыкананне работнікам без уважлівых прычын абавязкаў, ускладзеных на яго працоўнай дамовай або правіламі ўнутранага працоўнага распарадку, калі да гэтага работніка раней ужо прымяняліся меры дысцыплінарнага спагнання;

— прагул (у тым ліку адсутнасць на рабоце больш як тры гадзіны на працягу працоўнага дня) без уважлівых прычын;

— з'яўленне на рабоце ў нецвярозым стане, стане наркатычнага або таксічнага ап'янення;

— крадзеж па месцы работы маёмасці наймальніка, калі гэты факт устаноўлены ўступіўшым у законную сілу прыгаворам суда або пастановай органа, у кампетэнцыю якога ўваходзіць выкананне адміністрацыйнага спагнання

— аднаразовае грубае парушэнне працоўных абавязкаў кіраўніком прадпрыемства, арганізацыі, установы (яго намеснікамі, галоўным бухгалтарам і яго намеснікамі), учыненне вінаватых дзеянняў работнікам, які непасрэдна абслугоўвае матэрыяльныя каштоўнасці, калі гэтыя дзеянні далі падставу для страты да яго даверу з боку наймальніка;

— здзяйсненне работнікам, які выконвае выхоўваючыя функцыі, амаральнага ўчынку, несумяшчальнага з гэтай работай.

Апроч таго, трэба мець на ўвазе, што пленум Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь у сваёй пастанове да катэгорыі «адзінокай маці», на якую распаўсюджваюцца ўсталяваныя артыкулам 170 КЗаПа гарантыі, аднёс таксама ўдоў, што маюць дзяцей адпаведнага ўзросту. Аднак на разведзеных жанчын, якія выхоўваюць дзяцей ад 3 да 14 гадоў, названыя вышэй гарантыі не распаўсюджваюцца.

Памяць святой Ефрасінні Полацкай

ушанавана Беларускай праваслаўнай царквой, дзяржавай і грамадскасцю

Пятага чэрвеня ў нашай краіне адзначаецца як дзень памяці заступніцы зямлі беларускай ігуменні манастыра святога Спаса Ефрасінні Полацкай. Сёлета ў Мінску з гэтай нагоды прайшло свята, наладжанае фондам, які носіць імя беларускай асветніцы. А ў Полацку ў гэты ж дзень адбыліся царкоўныя ўрачыстасці, у якіх прымалі ўдзел кіраўнікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь П. Шыпук і А. Малафееў, міністр культуры А. Сасноўскі і старшыня камітэта па справах рэлігій і нацыянальнасцяў А. Білык, а таксама кіраўніцтва Віцебскай вобласці і Полацка.

У Крыжаўзвіжальным саборы Спаса-Ефрасіннеўскага манастыра адбылася ўрачыстая служба, прысвечаная 825- годдзю з дня смерці ў Іерусаліме беларускай асветніцы. Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі зачытаў пасланне Сінода Беларускай праваслаўнай царквы і Пасланне Патрыярха Алексія II. Было таксама асвечана месца на тэрыторыі манастыра, дзе будзе ўзводзіцца новая пабудова.

Сярод паломнікаў, якія прыбылі на гэтае свята, каб пакланіцца мошчам Ефрасінні, прысутнічалі прадстаўнікі Фонду Крыжа Святой Ефрасінні Полацкай і Згуртавання беларусаў свету «Бацькаўшчына», якое прымала непасрэдны ўдзел у стварэнні Крыжа паводле ўзору Узвіжальнага Крыжа Ефрасінні Полацкай. Фонд Крыжа Ефрасінні падрыхтаваў да свята праект рэгенерацыі манастыра (выкананы мінскім архітэктарам Вадзімам Ліннікам).

— Гэта толькі пачатак работы, якую збіраецца ажыццявіць Фонд Крыжа Ефрасінні, — адзначыў яго прэзідэнт, беларускі прадпрымальнік з Сібіры Анатоль Сілівончык. — Далей мяркуем распачаць рэстаўрацыйныя работы ў манастыры, упарадкаваць яго тэрыторыю.

Дарэчы, Анатоль Сілівончык і яго калегі — беларускія прадпрымальнікі з Сібіры — Андрэй Капайгара і Мікола Сулкоўскі зрабілі з нагоды свята падарунак манастыру — новенькі мікрааўтобус, які, вядома ж, вельмі прыдасца яго насельнікам. Згуртаванне беларусаў свету «Бацькаўшчына» сумесна з фондам Крыжа Ефрасінні выдала кнігу У. Арлова «Жыватворны сімвал Бацькаўшчыны», а Беларускі экзархат — цудоўна аформленую кнігу «Крыж — краса царквы».

На жаль, ніякіх звестак пра месцазнаходжанне арыгінальнага Крыжа Ефрасінні, які знік у перыяд Вялікай Айчыннай вайны, пакуль што знайсці не ўдалося. Аднак стваральная праца, накіраваная на яго пошук, на працвітанне роднага краю, аб'яднала творчых і чыноўных людзей, духоўных асоб. А гэта значыць, што вялікая міратворчая місія Крыжа ажыццяўляецца.

Таццяна АНТОНАВА.

«ГЛЕБАЎКА»

Яе навучэнцы займаюцца фізкультурай у былой сінагозе

«Глебаўка» — гэта мастацкае вучылішча імя Глебава. Размяшчаецца на вул. Б. Хмяльніцкага, што за два крокі ад Дома прэсы, дзе ваш пакорны слуга піша гэты артыкул.

Нядаўна вучылішча адзначыла 50-годдзе з дня заснавання. Яно ўваходзіць у пяцёрку лепшых мастацкіх вучылішчаў былога СССР. Гэта тым больш дзіўна таму, што пажарнікі і санэпідстанцыя да 1 верасня пагражаюць вучылішча закрыць. Як непрыстасаванае для вучобы...

1.

У 1996 годзе конкурс у вучылішча быў 8 чалавек на месца на дызайн і 5 — на жывапіс, колькі будзе сёлета, сказаць немагчыма, бо набор істотна скарочаны. Верагодна, трэба чакаць рэкорда, на жаль, не вельмі вясёлага. Сярэднія мастацкія школы не зменшылі колькасць выпускнікоў, талентаў не стала менш, проста вучылішча больш не ў стане прыняць і вучыць усіх, хто гэтага дастойны. Ужо вядома, што такіх шчаслівачыкаў будзе толькі 24...

Да 1989 года вучылішча, па словах дырэктара Міхаіла Басалыгі, «здымала куткі». Потым з дапамогай Міністэрства культуры ўдалося выправіць усе дакументы, якія замацоўвалі памяшканне і ўчастак зямлі вакол плошчай 72 соткі ўласна за мастацкім вучылішчам. Праўда, лягчэй ад гэтага не стала нікому: дагэтуль навучэнцы спасцігаюць азы майстэрства ў трох розных месцах горада Мінска. Напрыклад, будучыя разьбяры па дрэву — на вул. Бядулі, 5 у падвале жылога дома і па мансардах на вул. Варвашэні.

Увогуле, будынак вучылішча даваеннага часу. Тады будавалі, канешне, лепш, чым цяпер, але колькі можна яшчэ тут сядзець? На адным з педсаветаў выкладчыкі паставілі дырэктару ультыматум: рабіце што хочаце, але каб «водар» з прыбіральні не распаўсюджваўся на ўсе тры паверхі. Выкарыстоўваючы сітуацыю, Міхаіл Самуілавіч здолеў вырваць грошы і адрамантаваць прыбіральню. А вы кажаце, высокае мастацтва...

Што цікава, Басалыгу ўдавалася запрасіць у вучылішча ўсіх трох міністраў культуры, якія па чарзе змянялі адзін аднаго. Гэта давала станоўчы вынік. Штосьці можна было адрамантаваць, падфарбаваць, нават здолелі адкрыць камп'ютэрны клас, бо сучаснаму мастаку без камп'ютэра не абысціся.

Я думаю, удачай было і тое, што будынак аддалі вучылішчу ў патрэбны час — не раней і не пазней. Надта ўжо спакуслівае месца: цэнтр горада, насупраць банк «Комплекс», крыху далей — кінатэатр «Кастрычнік» і «Макс-шоу». А на пачатку 90-х будынак былога фінансавага тэхнікума быў, дзякуй Богу, нікому непатрэбны.

Зараз у вучылішчы 240 навучэнцаў. Строга кажучы, умоў для навучання ў іх няма ніякіх, калі мець на ўвазе сусветныя стандарты. У маленькіх памяшканнях сядзяць па 10 чалавек, між тым, недзе трэба ставіць пастаноўку, мальберты, проста рухацца — пастаноўку звычайна малююць 20—30 гадзін. У прынцыпе лягчэй пералічыць, чаго ў вучылішчы няма. Гэта: актавай залы, сталовай, прыстойнай спартзалы, інтэрната не было ніколі. Калі хто часта бывае ў гэтым раёне, то можа бачыць невялікі будынак перад вучэбным корпусам політэхнічнай акадэміі. Гэта і ёсць спартзала «Глебаўкі». Адначасова — былая сінагога. «Ноу комент», як гаворыцца, — не каменціруецца.

А Басалыга ўжо ў чаканні новага стыхійнага бедства: у наступным годзе ўводзіцца ваенная падрыхтоўка. Для яе неабходна шукаць памяшканне.

Не сакрэт, што асноўным пастаўшчыком самабытных талентаў з'яўляецца правінцыя. Гэта вельмі добра, але талентам трэба недзе жыць. Вось лічба: у мінулым годзе вучылішча змагло ўладкаваць у інтэрнат толькі 20—30 працэнтаў іншагародніх, «самых-самых». Можа быць, гэта правільна, калі будучы мастак вымушаны з самага пачатку жыць у экстрэмальных умовах, маўляў, няхай прывыкае, але начаваць на вакзале — гэта, канешне, занадта. А бывае. Бывае, што нейкі час дзеці жывуць у аўдыторыях, хоць гэта і забаронена. Дырэктар бярэ гэты грэх на сябе: не гнаць жа іх на вуліцу.

На першым сходзе абітурыентаў Міхаіл Самуілавіч кажа іх бацькам прамым тэкстам: зазірніце ў свае кашалькі — ці зможаце вы плаціць за кватэру, даваць грошы на фарбы, паперу, палатно, у рэшце рэшт, на харчаванне?

У пачатку навучальнага года дырэктар метадычна абзваньвае ледзь не ўсе інтэрнаты родначасных устаноў: ці не паселіце нашых? З вялікім напружаннем, мольбамі і хітрыкамі ўдаецца частку пасяліць. Летам дзяцей проста выганяюць. Наступнай восенню ўсё пачынаецца спачатку...

2.

Калі ў кабінет Басалыгі заходзяць пажарны інспектар ці санітарны ўрач, ён з цяжкім уздыхам дастае аўтаручку — распісацца пад чарговым актам альбо пастановай. Толькі лянівы і нядобрасумленны чыноўнік не знойдзе ў вучылішчы тых ці іншых парушэнняў. А наконт парушэнняў нашы чыноўнікі заўсёды былі актыўнымі.

І пажарнікі, і санурачы рацыю, безумоўна, маюць: вучыцца ў гэтым будынку з цягам часу становіцца элементарна небяспечна. Праўда, правяраючыя не могуць адказаць на таксама элементарнае пытанне — што рабіць? Што рабіць, калі нават пры перадачы будынка вучылішчу ён не быў капітальна адрамантаваны? Цяпер дырэктар дысцыплінавана падпісвае акты і марыць пра новы будынак.

Трэба сказаць, мара паступова пераходзіць у сферу рэальнасці. Рашэнне аб будаўніцтве новага будынка вучылішча ўжо прынята, Міністэрства фінансаў выдзеліла грошы, а праекціроўшчыкі шчыруюць над праектам. Гэты працэс у сярэднім займае два гады. Колькі працягнецца само будаўніцтва, калі пачнецца — пытанні дастаткова цьмяныя. Адно можна сказаць з упэўненасцю: у наступным стагоддзі мастацкае вучылішча імя Глебава немінуча адсвяткуе наваселле.

Самае галоўнае — запраектаваны інтэрнат з улікам спецыфікі навучэнцаў: мастак працуе не столькі ў аўдыторыі, колькі дома. А для гэтага патрэбны адпаведныя ўмовы, перш-наперш прасторны светлы пакой. Але гэта — у аддаленым будучым.

Сёння вучылішча вымушана ліхаманкава латаць дзіркі, якія з пагрозлівай рэгулярнасцю ўзнікаюць то тут, то там. Міхаіл Самуілавіч мне чымсьці моцна нагадваў бясстрашнага героя Аляксандра Матросава — той, як вядома, лёг на варожы кулямёт. Відаць, дырэктар нешта падобнае перажыў, калі яму «ўляпілі» вымову за некантралюемую актыўнасць. Ва ўсіх вышэйстаячых інстанцыях Басалыга настойліва патрабуе дапамагчы вучылішчу. Зразумела, гэта раздражняе. Як усе мы добра засвоілі, ніводная добрая справа беспакаранай не застанецца. Ды Бог з ёю, з вымовай. Тут вось бы разабрацца, чаму з 1 мільярда, выдзеленага вучылішчу на рамонт спартзалы, ледзь не палова — гэта розныя «накруткі»?

А што ж любімы горад? Любімы горад можа спаць спакойна: мастацкае вучылішча падпарадкоўваецца рэспубліканскаму міністэрству. Праўда, перад 50-годдзем вучылішча ў Мінгарсавет запрасілі дырэктара вучылішча — больш ніхто не пайшоў. «Прэзентавалі»: каму грамату, каму прэмію ў памеры дзвюх «мінімалак» — як гаворыцца, добрае слова і кошцы пачуць прыемна. Басалыга не стаў, аднак, чакаць завяршэння цырымоніі. Стала, кажа, крыўдна: вучылішчу патрэбны не граматы і прэміі, а рэальная дапамога.

У дырэктара казытлівае становішча, ён не можа звяртацца ў вышэйшыя інстанцыі без дазволу начальства. Прашу прабачэння, але ў мяне такога абмежавання няма. Таму прашу лічыць гэты артыкул такім зваротам...

3.

Сёлета вучылішча выпускае 56 чалавек. Многа гэта ці мала? Відаць, так ставіць пытанне няправільна. Колькі з гэтых пяці дзесяткаў пакіне след у мастацтве — гэта ўжо бліжэй да ісціны. А людзей, якія прафесійна разбіраюцца ў мастацтве, маюць грунтоўную школу, — іх многа ніколі не будзе.

Выпускнікі «Глебаўкі», без перабольшання, вядомыя ва ўсім свеце. Яны вучацца ў нашай мастацкай акадэміі, у Маскве, Санкт-Пецярбургу, у Кіеве — прызнаных мастацкіх цэнтрах, за мяжой. Хрэстаматыйны прыклад: выпускнік вучылішча па прозвішчу Церахаў скончыў, прычым бліскуча, мастацкую акадэмію ў Познані, пасля чаго палякі за свой кошт накіравалі яго вучыцца ў Германію. Хутчэй за ўсё, лічыць Басалыга, на радзіму ён ужо не вернецца. Ахвотна паверу: мякка кажучы, умовы для творчасці ў нас не зусім спрыяльныя. Шкада...

Прыклад, зразумела, не адзіны. Дзе б ні вучыўся глебавец, водгукі аб ім будуць звычайна выдатныя. Вось толькі летась навучэнка вучылішча ўзяла гран-пры ў Японіі, на сусветным конкурсе, за лепшае афармленне маркі і канверта. Характэрна, што з усіх народных мастакоў Беларусі толькі Гаўрыла Вашчанка не заканчваў «Глебаўкі».

Увогуле, у цяперашні час выпускнікі вучылішча ёсць вядомыя, паспяхова працуючыя мастакі ў Расіі, ва Украіне, у Францыі, Германіі, Італіі, Злучаных Штатах і... дзе іх толькі нельга сустрэць. Тут можа быць крыўдна толькі адно: тое, што вядомымі яны сталі не на радзіме...

Неяк Міхаіл Самуілавіч размаўляў з нямецкім прафесарам жывапісу. Той сказаў, што наша мастацтва ім цікавае. А потым прызнаўся, што нашы пачынаючыя мастакі на некалькі галоў вышэй за іхніх у сэнсе прафесійнай падрыхтоўкі. Еўропа, зазначыў прафесар, захапілася авангардам, у выніку страціла школу рэалізму, неаднойчы там пахаванаму. Каб адрадзіць яе, еўрапейцам спатрэбіцца гадоў 20—30. У нас, дадам я, гэта школа жыла ўвесь час. Колькі б бруду на яе ні лілі, але сваю задачу яна выконвала. Сусветна зараз вядомы Міхаіл Шэмякін заняўся сваім метафізічным сінтэтызмам, хачу нагадаць, пасля заканчэння звычайнай сярэдняй мастацкай школы, дзе яго спачатку навучылі правільна маляваць. Сінтэтызм быў потым.

А парадокс заключаецца ў тым, што тое, чаму зайздросціць нямецкі прафесар, зараз мае рэальную пагрозу знікнення. Справа нават не ў адсутнасці матэрыяльнай базы ў вучылішча, без якой беларускаму мастацтву прыйдзецца вельмі цяжка. Справа хутчэй у адносінах да гэтай сферы жыцця людзей.

Якія адносіны — мяркуйце самі. Калі выкладчык, які скончыў гэта ж вучылішча, потым — Акадэмію мастацтва, потым — майстэрню Міхаіла Савіцкага, атрымлівае менш, чым касір у метро, то якія адносіны? Калі аклад дырэктара вучылішча, які яго штодзень спрабуе выратаваць, які апрача вучылішча выкладае ў акадэміі, роўны 1 мільёну 999 тысячам рублёў, то пра якія адносіны можна гаварыць? Калі вучылішча вымушана «выбіваць» грошы на набор фарбаў кожнаму першакурсніку коштам 1 мільён, то што ж, такія павінны быць адносіны?

Самая танная алейная фарба — бялілы, каштуюць 100 тысяч за цюбік. Кадмій, краплак — за гэтыя трэба аддаць удвая-ўтрая больш. Ліст прыстойнай паперы — 30 тысяч. Цюбіка бяліла хапае на адну пастаноўку. Гэта з аднаго боку. А з другога — ярка таленавіты малады чалавек, які без гэтых рэчаў маляваць не навучыцца. Міхаіл Басалыга шчыра прызнаецца: рамонты — рамонтамі, але грошай не хапае нават для арганізацыі вучэбнага працэсу. Самы момант гучна закрычаць: «Каравул, людзі добрыя! Ратуйце, хто можа!»

Мне не хочацца паўтараць усім вядомыя ісціны аб прызначэнні мастацтва. Калі я гэтым займуся, то фактычна прызнаю, што мае чытачы — людзі цёмныя, дзікія, непісьменныя. А гэта, спадзяюся, не так.

— Таленты будуць прыходзіць, — сказаў на развітанне Міхаіл Самуілавіч. — Ніхто не мае права пазбаўляць іх магчымасці рэалізаваць свае здольнасці. А недахопу ў талентах Беларусь не мае. Кажу вам гэта з веданнем справы...

Сяргей ШАЎЦОЎ.

НА ЗДЫМКУ: «Парадны» бок славутага вучылішча.

Фота Андрэя ШАЎЦОВА.

ВЁСКА ЗАСТАЕЦЦА БЕЗ МОЛАДЗІ?

Паводле даных прафсаюзаў, са 161 тыс. чалавек, занятых на сельгаспрадпрыемствах Мінскай вобласці, толькі 32,4 тыс. (або прыкладна 20 працэнтаў) складае моладзь ад 16 да 29 гадоў. У той жа час у большасці гаспадарак Міншчыны ці не палова ўсіх працуючых — пенсіянеры або асобы, блізкія да пенсійнага ўзросту.

Як адзначыў у гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» старшыня Мінскага абласнога камітэта прафсаюзаў работнікаў АПК Мікалай Новікаў, сярод галоўных прычын, якія тлумачаць той факт, што апошнім часам усё менш маладых людзей застаецца на вёсцы, трэба назваць перш-наперш нізкі ўзровень заробкаў і несвоечасовасць іх выплат, праблемы з жыллём і адпачынкам. Як вынік, зараз калгасы і саўгасы вобласці адчуваюць вострую патрэбу ў кадрах практычна па ўсіх асноўных спецыяльнасцях. Прычым, спадзявацца, што ў бліжэйшай перспектыве гэта зусім нярадасная сітуацыя можа змяніцца да лепшага, як быццам не выпадае. Так, летась у сельскагаспадарчыя тэхнікумы паступіла ўсяго каля 900 жыхароў вобласці, або ў сярэднім па аднаму чалавеку на дзве гаспадаркі.

Сяргей ГРЫБ.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ТРАВЫ КОСЯЦЦА...

Першы ўкос сёлета пачаўся больш чым на тыдзень раней

Паводле апошніх даных, атрыманых карэспандэнтам «Звязды» ва ўпраўленні кормавытворчасці Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, усяго скошана 294,1 тысячы гектараў шматгадовых траў (13,5 працэнта ад планавага паказчыка). Па аб'ёмах лідзіруюць Брэсцкая і Гродзенская вобласці — 24 і 21 працэнт адпаведна. Прычынай для змянення графіка паслужылі больш прыдатныя ўмовы для выспявання траў — цёплае надвор'е, неабходная колькасць ападкаў і г. д. Нарыхтоўка кармоў пакуль знаходзіцца ў пачатковым стане — зараз нарыхтавана ўсяго 173,7 тысячы кармавых адзінак (3,3 працэнта ад плана). Першае месца па закладцы сенажу (127,7 тысячы тон) вытворчасці травяной мукі (1,8 тысячы тон) сена (11,3 тысячы тон) пакуль цвёрда трымае Брэсцкая вобласць. Больш за ўсіх сіласу нарыхтавана сёння на Гродзеншчыне — 38,1 тысячы тон.

Як лічаць спецыялісты, праблем з кармамі сёлета ўзнікнуць не павінна, бо, па ацэнках аграрнікаў, ураджайнасць траў на 15—20 працэнтаў вышэй, чым летась. Галоўнае, каб не падвялі надвор'е і тэхніка, нагрузка на якую ў 1,5—2,5 раза перавышае норму. Парк камбайнаў і касілак старэе і змяншаецца — зараз іх колькасць складае толькі трэцюю частку таго, што было ў 1990 годзе. 40 працэнтаў машын знаходзіцца за межамі нарматыўных паказчыкаў тэрміну работы тэхнікі. Штогод закупляецца ў лепшым выпадку 100—150 камбайнаў, у той час як неабходная колькасць — 2,5—3 тысячы (гэта значыць хоць адна адзінка на гаспадарку).

Першы ўкос пры спрыяльным збегу абставінаў павінен скончыцца дзесьці напрыканцы чэрвеня.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ПРАЦЯГ ТЭМЫ

ЗВЫЧАЙНАЕ ДЗІКУНСТВА

Засмечанасць прыдарожных тэрыторый вымяраецца тонамі

Мікрааўтобус з беларускімі турыстамі (дакладней — пакупнікамі патрыманых іншамарак) едзе па Германіі. Адзін наш зямляк шпурляе праз акно акурак. Дробязь? Гледзячы як для каго і дзе... Пасажыр машыны, якая абганяе, дакорліва ківае галавой і папярэджвае госця ўказальным пальцам рукі. Не выключана, што калі б на аўтабан выкінулі не акурак, а пакет з харчовымі адходамі, немец з салона свайго аўтамабіля адразу ж патэлефанаваў бы ў паліцыю. І тады справа магла б скончыцца не заклікам да сумлення, а нежартоўным штрафам.

Канешне, добра, калі сумленне, выхаванасць, а адсюль і павага да навакольнага асяроддзя ў чалавека, як гаворыцца, у крыві. Разам з тым у той жа Германіі вы не сустрэнеце ніводнага грамадскага месца, напрыклад, аўтастаянкі, дзе немагчыма цывілізавана вырашыць пытанне са смеццем. Для параўнання — тыповы факт з нашай рэчаіснасці. Пляцоўка непадалёк ад вёскі Кострa Гродзенскага раёна, насупраць размешчанага ля трасы кафэ. У асноўным тут спыняецца на адпачынак вялікагрузны транспарт, прычым не толькі з беларускай «прапіскай», але і з іншых краін СНД і далёкага замежжа. Тэрыторыя так загаджана, што крыўдна за дзяржаву, у якой падобная «візітная картка». Чаго толькі не ўбачыш на пляцоўцы: і тара ад харчовых прадуктаў, і аўтапакрышкі, і розныя дэталі, якія выкінулі пасля рамонту машыны... Шафёрам пляваць на экалогію? Але перш чым папракаць іх, няўжо нельга ўстанавіць на стаянцы хаця б пару кантэйнераў для смецця?

Зрэшты, гэта яшчэ, як кажуць, кветачкі. Значна больш маштабнае дзікунства можна ўбачыць на чыгунцы. Дарожны майстар Ваўкавыскай дыстанцыі пуці Яўген Ярашук адказвае за 27-кіламетровы ўчастак ад вёскі Заполле Мастоўскага раёна да вёскі Жыдомля Гродзенскага раёна. У яго падпарадкаванні 12 работнікаў. Раз-пораз, у дадатак да асноўных абавязкаў па бягучаму ўтрыманню пуці, яны накіроўваюцца на так званую аперацыю «Паперка». Гэта значыць, што трэба хаця б часткова ачысціць чыгуначнае палатно і адхоны ад смецця. Маштабы забруджвання толькі яго ўчастка, па словах Яўгена Мікалаевіча, вымяраюцца тонамі. Сабраць усё немагчыма фізічна, можна хіба што навесці нейкі «марафет». Але неўзабаве чарговыя сотні пластыкавых бутэлек і іншых упаковак, харчовыя адходы і да т.п. паляцяць праз вокны «плацкарты» і купэ, прыбіральні шматлікіх цягнікоў. Па этыкетках можна «вывучыць» геаграфію Беларусі, Расіі, Польшчы... Дарэчы, іх збіраюць «калекцыянеры» з ліку тутэйшай дзятвы. Пасля іх рэйдаў на чыгуначных рэйках з'яўляюцца камяні і іншыя небяспечныя прадметы...

З цягнікоў ляцяць не толькі пластыкавая тара і рэшткі ежы, на якую збягаюцца каты і сабакі (шкляныя бутэлькі можна здаць у прыёмны пункт, і таму імі асабліва не раскідваюцца), але і горы шлаку, які ўтвараецца ў печках. Тут ужо, вядома, «ачышчаюцца» праваднікі. Падумаеш, яшчэ адна «порцыя» адходаў, чарговы ўчастак, дзе згарэлі трава і дрэвы...

Але вернемся да пасажыраў чыгуначнага транспарту. Наўрад ці вышэйпамянёнае дзікунства з іх боку стала б звычайнай нормай кожнага дня, калі б праваднікі ажыццяўлялі строгі кантроль за зборам смецця ў вагонах. А калі кантэйнер перапоўнены і на прамежкавай станцыі своечасова не выгружаны (няўжо так праблематычна размясціць адпаведныя ёмістасці на перонах?) — тады, зразумела, застаецца толькі пашкадаваць прыроду і нашых нашчадкаў, якім дастанецца ад нас такая спадчына. Мо дапаможа хто дарожным рабочым змагацца са смеццем? Яўген Ярашук прыгадаў такі факт. Здаецца, на пачатку 90-х гадоў у былога начальніка Баранавіцкага аддзялення чыгункі лопнула цярпенне, і на аперацыю «паперка» былі выведзены кадры з рэзерву праваднікоў у свой выхадны. Прыехалі памочнікі і да Яўгена Мікалаевіча, атрымалі работу. Напэўна, быў у гэтым і выхаваўчы эфект. Хаця, мяркуючы па сённяшніх парадках, а дакладней беспарадках, падзейнічала далёка не на ўсіх. Да таго ж у забруджванні навакольнага асяроддзя вінаваты не толькі нашы землякі, але і праваднікі цягнікоў, якія фарміруюцца ў той жа Расіі.

І такая яшчэ «дробязь». За савецкім часам Яўген Ярашук мог уласнаручна штрафаваць тых, хто забруджвае тэрыторыю ля чыгункі. Былі адпаведныя квітанцыі, выдаў яе парушальніку, узяў з яго грошы, здаў — усё ж нейкая барацьба за парадак. Цяпер гэтага няма, а многія жыхары тутэйшых населеных пунктаў па-ранейшаму нясуць сваё смецце ледзь не да самых рэек.

Абмежаваныя і паўнамоцтвы групы экалагічнага нагляду пры Гродзенскай абласной дзяржаўтаінспекцыі, у прыватнасці, што датычыцца несанкцыяніраванага складзіравання адходаў і смецця. На думку яе кіраўніка Валерыя Ляміна, законы часам адстаюць ад патрабаванняў жыцця. А здзек над навакольным асяроддзем працвітае. Летась група экалагічнага нагляду склала пяць пратаколаў на фірму «Мінатаўр», якая літаральна са свайго парога вывальвала вытворчыя адходы на праезную частку. Дайшло да таго, што пачалі складзіраваць лямпы з утрыманнем ртуці. З вялікімі цяжкасцямі з фірмы спагналі 25 мільёнаў рублёў штрафу. Аднак В. Лямін не ўпэўнены, што зноў не знойдзе там кучу смецця. Бо магчымасці яго групы (6 чалавек на абласны цэнтр і Гродзенскі раён), канешне, абмежаваныя. Кажуць, што ў Магілёве аналагічнае падраздзяленне складаецца з 17 чалавек. Зразумела, і вынікі іх работы значна лепшыя. Хаця і гродзенцы не «спяць у шапку». За мінулы год, калі ў групе былі тры супрацоўнікі, толькі па экалогіі склалі 1103 пратаколы, і ўжо прыкладна столькі ж — сёлета. За чатыры месяцы з парушальнікаў спагналі 100 мільёнаў рублёў штрафу.

Што датычыцца збору бытавых адходаў у насельніцтва, дык добры прыклад паказвае тут Ліда. У жылым сектары ўстаноўлены кантэйнеры — асобна на тую ж паперу, шкло. Людзям плацяць за гэтыя адходы, якім потым вяртаецца другое жыццё. Падобны парадак цяпер збіраюцца ўкараніць і ў абласным цэнтры. А вось да перапрацоўкі альбо спальвання іншага бытавога смецця пакуль не дайшло, па-ранейшаму выратоўваюць звалкі. Дарэчы, гродзенская гарадская звалка ўжо вычарапала свой рэсурс, і неўзабаве павінна адкрыцца новая. Будзе іншы маршрут у 34 машын спецаўтагаспадаркі (патрэбна 56 смеццявозаў), палова з якіх ужо адслужыла па 20—25 гадоў і падлягае спісанню.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ТУРЫСТАМ МОЖАШ ТЫ НЕ БЫЦЬ... МЕЦЬ ВАЎЧЭР — ПРОСТА АБАВЯЗАН!

Адзіны турыстычны ваўчэр сёлета стаў рэальнасцю нашага жыцця

Аб ім шмат, вельмі нават шмат пісалі, гаварылі, спрачаліся... Пазіцыі былі самыя розныя: ад самай звычайнай неабходнасці ўвядзення ваўчэра — да заяў кшталту таго, што гэта з'яўляецца парушэннем правоў чалавека. Нарэшце, здаецца, верх узялі рэальнасці і жыццёвая неабходнасць. З першага чэрвеня г. г. ваўчэр атрымаў статус адзінага міждзяржаўнага турыстычнага дакумента пры перасячэнні польска-беларускай мяжы.

Гаворыць намеснік міністра спорту і турызму Рэспублікі Беларусь Міхаіл Шаршавіцкі:

— Гэты дакумент накіраваны на ўсталяванне дакладнага кантролю за якасцю паслуг, што аказваюць турысцкія арганізацыі, а таксама за фінансавымі разлікамі, дакладнасцю статыстычных даных. Ваўчэр і толькі ваўчэр сведчыць: турыст ці проста візіцёр, які перасякае нашу дзяржаўную мяжу, заплаціў за паслугі, што будуць яму прадастаўлены, — пражыванне, харчаванне, экскурсійнае абслугоўванне... А гэта, пагадзіцеся, далёка не дробязі.

Такім чынам, калі казаць коратка, асноўнае прызначэнне ваўчэра — стымуляванне якасці работы па ўсяму спектру турыстычных паслуг. І гэта, між іншым, адразу ж прызнаў і ацаніў другі бок — польскі. На сустрэчы з М. Шаршавіцкім, што адбылася нядаўна ў Брэсце, ягоны калега, намеснік старшыні Дзяржаўнага ўпраўлення па фізічнай культуры і турызму Рэспублікі Польшча Ян Казлоўскі не без задавальнення адзначыў, што цяпер ва ўзаемаадносінах і кантактах Польшчы і Беларусі ў такой важнай і шматграннай сферы дзейнасці, як турызм, праблем і нявырашаных пытанняў стане куды менш.

Узгадніўшы патрабаванні, што прад'яўляюцца да ваўчэра: а гэта наяўнасць рэквізітаў турысцкіх арганізацый, якія накіроўваюць і прымаюць турыстаў; абавязковы пералік паслуг, што прадастаўляе замежная турысцкая арганізацыя на тэрыторыі сваёй дзяржавы; указанне кошту аказаных паслуг і г. д. — прадстаўнікі беларускага і польскага бакоў і дамовіліся аб тым, што з 1 чэрвеня беларускі ваўчэр выкарыстоўваецца, разам з належным чынам афармленым пашпартам, як асноўны дакумент, што дае права на перасячэнне мяжы як для турыстаў, што накіроўваюцца з Беларусі ў Польшчу, так і для тых, хто робіць гэта ў зваротным напрамку.

Аднак у сувязі з тым, што турысцкія прадпрыемствы Польшчы пакуль што не маюць поўнай інфармацыі па гэтым пытанні, прызнана мэтазгодным, каб да 1 ліпеня дзейнічаў так званы «мяккі» рэжым выкарыстання беларускага ваўчэра як дакумента, што дае дазвол на перасячэнне мяжы. За гэты час будуць адпрацаваны дэталі і тонкасці яго выкарыстання.

— Такім чынам, — працягвае Міхаіл Шаршавіцкі, — цяпер усе ваўчэры іншых узораў, акрамя новага, адзінага, страчваюць сваю сілу. Таму праз «Звязду» хачу звярнуць увагу беларускіх турыстаў на наступнае. Калі вы маеце намер паехаць за мяжу ў самы бліжэйшы час, будзьце ўважлівымі і пільнымі пры афармленні дакументаў. Найперш звярніце ўвагу на ваўчэр, прапанаваны вам у турыстычнай фірме. Сёння яшчэ далёка не ўсе з іх набылі іх — новага ўзору. А ўяўляе ён сабой каштоўную паперу з парадкавым нумарам і серыяй, з 16 ступенямі абароны. Да ваўчэра, акрамя гэтага, дадаецца стандартнай формы дагавор, у якім можна (і трэба) абумовіць тыя ці іншыя дэталі, падрабязнасці, дамоўленасці. Памятайце: за мяжой зараз усё мае вагу і кошт!

Дарэчы, турыстычным фірмам і арганізацыям адзін ваўчэр абыходзіцца не так ужо і танна (а можа не так ужо і дорага!?) — два долары па курсу Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь. Але... Як стала вядома з дакладна інфармаваных крыніц, асобныя з бізнесменаў ад турызму (у прамым і пераносным сэнсе гэтага слова) прадаюць іх турыстам за... 20—30 долараў. У Польшчы, паводле той жа крыніцы, ён каштуе ад 10 да 20 «зялёных».

Бізнес ёсць бізнес...

Анатоль МЯСНІКОЎ.

БЕЛАРУСКІЯ АЛІМПІЙЦЫ АТРЫМАЛІ ЎЗНАГАРОДЫ НА РАДЗІМЕ

Прэзідэнт краіны Аляксандр Лукашэнка падпісаў 5 чэрвеня ўказ аб узнагароджанні групы спартсменаў і трэнераў дзяржаўнымі ўзнагародамі Рэспублікі Беларусь.

За вялікі ўклад у развіццё фізічнай культуры і спорту, дасягненне высокіх спартыўных рэзультатаў на XVIII зімовых Алімпійскіх гульнях у Нагана галоўны трэнер нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па хакею Анатолій Варывончык, старшы трэнер нацыянальнай каманды нашай краіны па фрыстайлу Уладзімір Дашчынскі, галоўны трэнер гэтай жа каманды Мікалай Казека і спартсмен-інструктар нацыянальнай каманды па біятлону Аляксандр Папоў узнагароджаны медалём «За працоўныя заслугі».

Спартсмену-інструктару нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па біятлону Аляксею Айдараву і спартсмену-інструктару нацыянальнай каманды па фрыстайлу Дзмітрыю Дашчынскаму ўказам прэзідэнта прысвоена ганаровае званне «Заслужаны майстар спорту Рэспублікі Беларусь».

БЕЛТА.

У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ ЎРАДА РЭСПУБЛІКІ — ПРАБЛЕМЫ АГРАПРАМЫСЛОВАГА КОМПЛЕКСУ

Два важнейшыя пытанні, звязаныя з развіццём аграпрамысловага комплексу рэспублікі, былі разгледжаны на праведзеным 9 чэрвеня пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў. Пасля ўсебаковага аналізу адобраны праект Рэспубліканскай праграмы развіцця птушкагадоўлі на 1998—2002 гады і дадзена адпаведная ацэнка працэсу рэалізацыі прадпрыемствамі сродкаў, выдзеленых па крэдытнай лініі «Гермес» пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь.

Праграма развіцця птушкагадоўлі прадугледжвае да 2002 года павелічэнне валавой вытворчасці яек да 4,5 мільярда штук у год, а мяса птушкі — да 15 кілаграмаў на кожнага жыхара рэспублікі. На сённяшні дзень па вытворчасці і спажыванню на душу насельніцтва яек наша рэспубліка знаходзіцца на ўзроўні развітых краін, а вось па мясу значна ім уступае.

Што ж датычыць рэалізацыі атрыманых прадпрыемствамі Мінсельгасхарча сум па крэдытнай лініі «Гермес», то гэты працэс апошнім часам настойліва патрабуе некаторага ўмяшання з боку ўрада, а таксама больш патрабавальнага кантролю з боку Мінсельгасхарча. Было адзначана, што з 39 прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу, якія закупілі тэхналагічнае абсталяванне за кошт гэтага крэдыту, 13 поўнасцю ўжо разлічыліся, 7 прадпрыемстваў працягваюць своечасова адлічваць устаноўленыя сумы, яшчэ 6 падпісалі адпаведныя пагадненні з Мінфінам і былі ўключаны ў падпраграму «Развіццё індустрыі дзіцячага харчавання». А вось 19 прадпрыемстваў усё яшчэ з'яўляюцца даўжнікамі. Магчымасць урэгуляваць сітуацыю даўжнікам прадаставяць, але і ўзмоцняць кантроль за іх вытворчай дзейнасцю.

На пасяджэнні былі заслуханы справаздачы прадстаўнікоў міністэрстваў замежных спраў, знешніх эканамічных сувязяў, міністра па справах СНД аб выкананні даручэнняў па выніках візітаў дэлегацый Рэспублікі Беларусь на чале з прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам у замежныя дзяржавы ў 1995—1998 гадах.

Тацццяна СМІРНОВА, БЕЛТА.

БАЛКАНСКІЯ ГОСЦІ БАЧАЦЬ У БЕЛАРУСАХ СВАІХ САЮЗНІКАЎ

Візіт парламенцкай дэлегацыі Саюзнай Рэспублікі Югаславія ўчора пачаўся з сустрэчы ў Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу. Менавіта па яго запрашэнню госці на чале са старшынёй Веча Рэспублік Саюзнай Скупшчыны Югаславіі Скржа Бажовіча прыехалі ў Мінск.

Павел Шыпук сустрэўся з імі не проста як з калегамі, а ўжо як з добрымі знаёмымі. Ён падзякаваў за цёплы прыём, які аказаў югаслаўскі бок падчас знаходжання ў гэтай балканскай краіне нашых дэпутатаў, і запэўніў, што ў Беларусі таксама будуць створаны зручныя ўмовы для дзейнасці дэлегацыі. Тое ж самае паабяцаў парламентарыям і старшыня Палаты прадстаўнікоў Анатоль Малафееў, які сустрэўся з удзельнікамі дэлегацыі ў аўторак вечарам.

Гутарка ў парламенце ішла пераважна пра перспектывы і шляхі су- [illegible] шмат агульнага. Размова, зразумела, не была звычайнай пратакольнай працэдурай, бакі гаварылі пра канкрэтныя крокі. Адным з іх, мабыць, будзе пагадненне аб супрацоўніцтве паміж парламентамі Беларусі і Югаславіі, якое будзе падпісана ў апошні дзень знаходжання гасцей — 12 жніўня.

Асобна падчас перамоў гучала пытанне эканамічнага супрацоўніцтва паміж краінамі. Нездарма госці маюць намер увесь дзень 10 чэрвеня прысвяціць знаёмству з такімі прамысловымі аб'ектамі, як ВА «Мінскі трактарны завод», ВА «Атлант», а таксама наведаць Беларускі канцэрн па матэрыяльных рэсурсах. Пра магчымасці пашырэння эканамічных стасункаў Беларусі і Югаславіі будзе ісці гутарка і на сустрэчах з прэм'ер-міністрам Сяргеем Лінгам і прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам.

Члены дэлегацыі ўскладуць вянкі [illegible]

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

У ПРАЙДЗІСВЕТАЎ ХАПІЛА РОЗУМУ «АДВАЯВАЦЬ» МІЛЬЯРДЫ. У СЫШЧЫКАЎ — ЗЛАВІЦЬ ЗА РУКУ ПЕРШЫХ

[illegible]

Ігар ГРЫШЫН.

ПРАФСАЮЗЫ ГРОДЗЕНСКАЙ ВОБЛАСЦІ ЗАКЛІКАЮЦЬ ЗВЯРНУЦЬ УВАГУ НА ПРАБЛЕМЫ РАБОТНІКАЎ КУЛЬТУРЫ І МАСТАЦТВА

Гродзенскі абласны камітэт прафсаюза работнікаў культуры звярнуўся да прэзідэнта Беларусі А. Лукашэнкі з просьбай звярнуць увагу на праблему нізкай заработнай платы работнікаў культуры і мастацтва.

Шматлікія работнікі культуры пастаўлены на мяжу выжывання: месячны службовы аклад з 10-працэнтнай прэміяй у бібліятэкара, акцёра тэатра і работніка музея I катэгорыі складае сёння 1 млн. 718 тыс. рублёў, II катэгорыі — 1 млн. 607 руб., без катэгорыі — 1 млн. 504 тыс. рублёў. Яшчэ менш атрымлівае абслуговы персанал устаноў культуры і мастацтва.

Ася КУНІЦКАЯ, БелаПАН.

Інфарм-кактэйль

Пераможнае шэсце па планеце таблетак ад імпатэнцыі «Віагра» прыносіць часам вельмі нечаканыя вынікі. У Вялікабрытаніі, напрыклад, яны абагацілі англійскую царкву, якая валодае значным пакетам акцый фірмы — вытворцы прэпарата.

Псіхолагі ж наогул лічаць, што з-за «Віагры» наступае новая «сексуальная рэвалюцыя», паколькі прэпараты мужчын старэйшага пакалення, якія адчулі другую маладосць, могуць прывесці да нявернасці ў масавым маштабе з усімі сацыяльнымі наступствамі.

Адначасова ўрачы апасаюцца, што старыя мужчыны не змогуць спыніцца ля разумнай мяжы.

«Індэпендэнт».

ЗАТРЫМАНЫЯ КІРАЎНІКІ ДЗЯРЖКАМСТАТА РФ НАПІСАЛІ ЗАЯВЫ АБ ЯЎЦЫ З ПАВІННАЙ

Кіраўнік Дзяржкамстата Юрый Юркоў, яго першы намеснік Валерый Далін, дырэктар вылічальнага цэнтра Дзяржкамстата Барыс Саакян і некаторыя іншыя кіраўнікі затрыманы ў рамках расследуемай генпракуратурай РФ крымінальнай справы аб крадзяжах дзяржаўных грашовых сродкаў і хабары у сістэме Дзяржкамстата Расіі па падазрэнню ва ўчыненні гэтых злачынстваў.

У затрыманых у выніку вобыскаў канфіскавана больш як 1,5 млн. долараў, а таксама значная колькасць ювелірных вырабаў.

Паводле даных Генпракуратуры, група налічвала звыш 20 чалавек, большасць з іх — кіруючыя работнікі Дзяржкамстата, якія, як лічыць следства, былі звязаны паміж сабой «кругавой парукай», службовай і фінансавай залежнасцю.

ІНТЭРФАКС.

УРАЧЫ ПЕРАСЦЕРАГАЮЦЬ АБ НЕБЯСПЕЦЫ «ІНТЭРНЕТА»

[illegible]

Большасць з 14 вывучаных ім індывідуумаў бавілі свой час, размаўляючы з незнаёмцамі ў віртуальных пакоях для балбатні. Яны паведамілі ў сярэднім аб пяці псіхічных расстройствах у розныя перыяды свайго жыцця, сказаў доктар Шапіра. Гэтыя расстройствы ўключалі боязь грамадства і праблемы з харчаваннем.

«Дэйлі тэлеграф» (Вялікабрытанія).

Спажывец

ЯК НЕ АЗМРОЧЫЦЬ ПАДАРОЖЖА НА УСХОД?

Парады тым, хто хоча падарожнічаць па мусульманскіх краінах

Той, хто выбраў шлях на Усход, павінен ведаць, што іслам, у параўнанні з хрысціянствам, куды больш кансерватыўная рэлігія з мноствам традыцый, абавязковых для выканання. На дэманстрацыйную непавагу да свайго ладу жыцця мусульмане рэагуюць вельмі хваравіта таму, каб не зняважыць пачуцці веруючых людзей, турыстам трэба ставіцца да іх звычаяў уважліва і з разуменнем.

[illegible] магло. У рэшце рэшт, улічваючы той факт, што праваапарушальнікі аказаліся іншаземцамі, паліцыя дазволіла ім вярнуцца на радзіму, але да вызвалення мінчанам давялося зведаць усе «прывабнасці» ўсходняй турмы.

Павучальным таксама для турыс- [illegible]

Яшчэ будучым турыстам можна параіць быць асцярожнымі пры фатаграфаванні. Лепш не рабіць фотаздымкаў урадавых будынкаў, ваенных і прамысловых аб'ектаў, аэрапортаў, тэлекамунікацыйных сродкаў і цэнтраў. Фатаграфаваць жа мусульманскіх жанчын, а ў многіх выпадках і мужчын, можна толькі з іх згоды, бо звычайна мясцовае насельніцтва бярэ з іншаземцаў за такую «паслугу» грошы.

У прынцыпе, папярэджваць аб усіх магчымых у краіне наведвання «сюрпрызах» турыстаў павінны беларускія турфірмы, аднак і іх кансультацыя — не гарантыя ад усіх бедаў. У тым жа выпадку, калі беларускі грамадзянін усё ж такі трапіць за краты, яму неабходна выкарыстаць усе магчымасці, каб паведаміць аб факце свайго затрымання ў дыпламатычнае прадстаўніцтва Беларусі ці, пры яго адсутнасці, у пасольства Расіі. Як сведчыць практыка, чым больш будзе выкарыстана для паведамлення аб сабе каналаў, тым хутчэй прыйдзе дапамога. Найбольш цяжка вырашаюцца пытанні з вызваленнем беларускіх грамадзян у тых краінах, дзе адсутнічаюць нашы дыпламатычныя прадстаўніцтвы і консульскія службы (пасольствы Рэспублікі Беларусь адкрытыя толькі ў Іране, Егіпце і Турцыі), таму паміж міністэрствамі замежных спраў Беларусі і Расіі заключаны і дзейнічае дагавор аб узаемадапамозе.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ДЭКРЭТ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 9

АБ УПАРАДКАВАННІ ВЫПЛАТЫ ПАДАТКАЎ ПА ДЗЕЙНАСЦІ ЗАМЕЖНЫХ ЮРЫДЫЧНЫХ АСОБ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

1.2. у выпадку адсутнасці ў Рэспубліцы Беларусь прадстаўніка замежнай юрыдычнай асобы (уласніка маёмасці, размешчанай на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь) або адмовы замежнай юрыдычнай асобы назначыць свайго прадстаўніка праз 10 дзён пасля паведамлення яму кантралюючымі органамі ва ўстаноўленым парадку аб неабходнасці прысутнасці такога прадстаўніка вопіс і арышт маёмасці замежнай юрыдычнай асобы для пагашэння запазычанасці па падатках і іншых абавязковых плацяжах ажыццяўляюцца гэтымі органамі ў адсутнасць уласніка маёмасці (яго прадстаўніка) у парадку, вызначаным Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. Накіраванне спагнання запазычанасці замежнай юрыдычнай асобы па падатках і іншых абавязковых плацяжах на маёмасць пастаяннага прадстаўніцтва і маёмасць замежнай юрыдычнай асобы праводзіцца ў судовым парадку.

3. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у двухмесячны тэрмін:

3.1. вызначыць парадак вопісу і арышту маёмасці, прадугледжаных падпунктам 1.2 гэтага Дэкрэта;

3.2. прадставіць Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Дэкрэтам.

4. Гэты Дэкрэт уступае ў сілу з дня яго апублікавання, з'яўляецца часовым і ў адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 101 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь прадстаўляецца на разгляд Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.

9 чэрвеня 1998 г., г. Мінск.

«РАСТАМОЖКА» АЎТАМАБІЛЯЎ У ВАЛЮЦЕ РЭЗКА ПАДАРАЖЭЛА Ў БЕЛАРУСКІХ РУБЛЯХ. АЎТААМАТАРЫ ЗАСУМАВАЛІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Такім чынам, выліваецца падобнае задавальненне ў 76 долараў. Між тым, узнікае законнае пытанне, чаму менавіта па афіцыйнаму курсу Нацыянальнага банка? Што, чалавек мае магчымасць набыць 76 [illegible] — часта прыходзіцца звяртацца па дапамогу да валютчыкаў (гэта і сабе даражэй, ды і аўтаматычна становішся парушальнікам закона). Там яшчэ больш павялічваеш свае і без таго немалыя расходы, бо долар прыходзіцца набываць за 57 тысяч рублёў. Памнажаем і атрым- [illegible]

Ігар ШЧУЧЭНКА.

У ПІНСКІМ РАЁНЕ «ПАДРЭЗАЛІ КРЫЛЫ» ДВАІМ СТАРШЫНЯМ

Спрабуючы паправіць уласнае матэрыяльнае становішча, старшыня аднаго з калгасаў Пінскага раёна пачаў «збіраць» дакументы, якія, па сведчанню міліцыі, з'яўляюцца падробленымі. Магчыма, на думку кіраўніка, яго магло і пранесці. Аднак... Вырашайце самі: старшыні ўдалося завалодаць чатырохпакаёвай і двухпакаёвай кватэрамі. Паводле сціплых ацэнак, толькі адна кватэра «цягне» на больш чым 70 мільёнаў рублёў. Зразумела, узбуджана крымінальная справа.

Не абмінула злая доля і старшыню праўлення адной раённай арганізацыі (дарэчы, уплывовай) Пінска. Жанчына, у якой узнікла праблема з растаможваннем уласнага аўтамабіля, вырашыла запусціць руку ў касу арганізацыі. Выцягнула, а да яе, па падліках кампетэнтных органаў, «прыліпла» 15 мільёнаў рублёў. Да таго ж старшыня праўлення падазраецца ў тым, што, парушыўшы пастанову Савета Міністраў № 419, яна нанесла дзяржаве ўрон у выглядзе недабору мытных плацяжоў на суму больш чым 23 мільёны рублёў.

Непасрэдна ў Брэсце мясцовай міліцыі ўдалося затрымаць лідэра адной з арганізаваных злачынных груповак, неаднаразова судзімага жыхара горада над Бугам. Трапіў следчым злодзей з доказамі злачынства ў руках: наручнікі зашчоўкнуліся на запясцях у той момант, калі мужчына атрымаў у якасці выкупу частку грошай. Аказваецца, у прыватнага прадпрымальніка вымагальнікі патрабавалі пяць тысяч долараў. Па грошы ўласнай персонай з'явіўся лідэр. На гэты раз не пранесла...

Ігар ГРЫШЫН.

ЗАБОЙСТВА ЖУРНАЛІСТКІ Ў КАЛМЫКІІ

Савет Дзяржаўнай Думы Расіі ў аўторак падтрымаў ініцыятыву фракцыі «Яблоко» і запрасіў на пленарнае пасяджэнне палаты 11 чэрвеня Генеральнага пракурора РФ Юрыя Скуратава.

Як паведаміў у інтэрв'ю «Інтэрфаксу» намеснік кіраўніка фракцыі «Яблоко» Сяргей Іваненка, гэта рашэнне прадыктавана намерам дэпутатаў разабрацца ў прычынах забойства галоўнага рэдактара газеты «Советская Калмыкия» Ларысы Юдзінай.

Л. Юдзіна — з'яўлялася адным з ініцыятараў і лідэраў рэгіянальнага аддзялення «Яблоко» ў Калмыкіі. На думку фракцыі, як адзначыў С. Іваненка, «гэта палітычнае забойства».

ІНТЭРФАКС.

Пагляд

САЦЫЯЛ-ДЭМАКРАТЫ З НАРОДНАЙ ГРАМАДЫ ПАЦВЯРДЖАЮЦЬ РАНЕЙШЫ КУРС

[illegible] таго палітычнага курсу, які яна праводзіць.

З'езд, які прайшоў у гасцініцы «Турыст» у мінулую суботу, быў па сутнасці справаздачна-выбарным, паколькі гэтае пытанне было галоўным у парадку дня. Акрамя старшыні ЦК, дэлегаты абралі чатырох намеснікаў — А. Арыстовіча, А. Караля, Н. Стужынскую і М. Грыба. М. Статкевіч, выступаючы з дакладам, падрабязна прааналізаваў сённяшнюю сітуацыю ў партыі і акрэсліў задачы на бліжэйшую перспектыву. Апошнія былі прыняты ў выглядзе [illegible] бочых. Адначасова была выказана патрэба ў стварэнні ўласнай праваабарончай структуры, якая б бараніла правы і інтарэсы сяброў БСДП і іншых сацыял-дэмакратычных арганізацый.

Апрача гэтага, дэлегаты прынялі рэзалюцыю аб стаўленні да магчымых выбараў і выказалі пратэст з нагоды праследу лідэра арганізацыі і найбольш актыўных яе сяброў. Асабліва сацыял-дэмакраты ганарыліся прадстаўніцтвам замежных гасцей — партый Германіі, Галандыі, Швецыі, Польшчы, Расіі і Украіны накіравалі на з'езд пасланцоў на ўзроўні старшынь і намеснікаў. Прысутнічаў таксама дэпутат Еўрапарламента Вілі Пічык і генеральны сакратар Партыі еўрапейскіх сацыялістаў Жан-Франсуа Вілін.

Не быў забыты і той факт, што сёлета спаўняецца 80 гадоў з моманту афармлення беларускай сацыял-дэмакратыі ў самастойную партыю. «Заснавальнікі БСДП — выдатныя сыны беларускага народа Іван і Антон Луцкевічы, Аркадзь Смоліч ды іншыя — пакінулі нам запавет: адстойваць незалежнасць беларускай дзяржавы, змагацца за дэмакратычную рэспубліку, у якой гарантуюцца правы чалавека, клапаціцца пра духоўнае развіццё народа, яго адукацыю і культуру. Гэтыя ідэалы і сёння застаюцца арыенцірам у нашай працы», — гаворыцца ў адным з дакументаў з'езда.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

«БЕЛАГРА-98»

З 9 па 12 чэрвеня ў выставачным комплексе па пр. Машэрава праходзіць 8-я міжнародная спецыялізаваная выстава «Машыны, абсталяванне і тэхналогіі для вытворчасці і перапрацоўкі сельскагаспадарчай прадукцыі — Белагра-98».

Свой удзел у выставе пацвердзілі каля 200 фірмаў і прадпрыемстваў з Беларусі, Германіі, Даніі, Ізраіля, Італіі, Латвіі, Літвы, Польшчы, Расіі, ЗША, Нідэрландаў, Украіны, Францыі, Швейцарыі.

Тэматыка выставы даволі разнастайная і будзе адлюстроўваць мноства напрамкаў: ад тэхнікі, тэхналогій і абсталявання для сельскагаспадарчай вытворчасці, фермерскіх гаспадарак і абсталявання для вытворчасці і захоўвання прадуктаў харчавання да тары і ўпаковачных матэрыялаў.

Несумненныя прыярытэты «Белагра» — прапаганда дасягненняў беларускіх вытворцаў, прыцягненне ў аграпрамысловую галіну айчынных і замежных інвестараў, а таксама знаёмства беларускіх таваравытворцаў і перапрацоўшчыкаў сельскагаспадарчай прадукцыі з замежнымі тэхналогіямі і абсталяваннем.

У праграме выставы прадугледжваюцца прэзентацыі айчынных і замежных фірмаў, прэс-канферэнцыі, семінары, сімпозіумы, дэгустацыі прадукцыі і дэманстрацыі тэхнікі і абсталявання, а таксама конкурсы і ўзнагароджанне дыпломамі і граматамі міжнароднай выставы.

Васіль СУБОЦІН.

Хочаце — верце...

«КРЫТЫЧНЫЯ ДНІ» ДЛЯ ВАДЗІЦЕЛЯЎ

Перш чым садзіцца за руль, прыслухайцеся да таго, што гавораць зоркі.

З такім заклікам звярнулася паліцыя японскай прэфектуры Ніігата да ўсіх вадзіцеляў Краіны ўзыходзячага сонца. Аказваецца, у кожнага знака задыяка, па сцвярджэнню японскіх астролагаў, ёсць у кожным месяцы два дні, калі небяспека трапіць у дарожную аварыю вышэй, чым у астатнія. Ніігацкія даішнікі ўжо распаўсюдзілі аўтагараскопы па ўсёй тэрыторыі прэфектуры. «Некаторыя званілі нам па тэлефоне з просьбай пераслаць ім копіі, — паведаміў адзін з паліцэйскіх, — але мы адправілі ўсе экземпляры ў школы і іншыя людныя месцы, для таго каб іх расклеілі для ўсеагульнага агляду».

Памятка вадзіцелю была складзена на аснове буйнамаштабнага астралагічнага даследавання больш як 62 тыс. ДТЗ, якія адбыліся ў Ніігаце з лістапада 1993 года па кастрычнік 1997-га. Канкрэтныя «крытычныя дні», як высветлілася, залежаць не толькі ад задыякальных сузор'яў, але і ад полу вадзіцеляў.

А цяпер самае галоўнае

ЗНАК ЗАДЫЯКА	МУЖЧЫНЫ	ЖАНЧЫНЫ
Вадалей	3,5	18,26
Рыбы	19,23	11,24
Авен	16,18	1,21
Цялец	10,27	18,25
Блізняты	10,20	5,19
Рак	17,21	5,28
Леў	6,16	1,5
Дзева	21,23	20,26
Шалі	1,27	4,21
Скарпіён	9,29	4,22
Стралец	16,19	12,17
Казярог	5,7	11,23

«Новости разведки и контрразведки».

СЁННЯ

ІМЯНІНЫ
Пр. Нікіты, Ігнація
К. Багуміла, Маргарыты

МЕСЯЦ
Поўня 10 чэрвеня.
З 20.59 – 17-ыя месяцавыя суткі.
Месяц – у сузор'і Стральца.

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца пераменная воблачнасць, па паўночна-заходняй палавіне рэспублікі пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ў Гродне — 25—27, Брэсце і Віцебску — 26—28, Мінску і Магілёве — 27—29, Гомелі — 28—30 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература ўначы — 15—20, удзень — 27—32, па паўднёваму ўсходу да 34 градусаў вышэй нуля.

Сёння -- неспрыяльны дзень

Выпуск № 19 (407)

Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

ПЕРАСАДКІ ДЫ ПАДСАДКІ

[illegible]

ПЕРАПІСКА З ЧЫТАЧАМІ

Яўгену ІВОНІНУ, г. Мінск

[illegible]

А. П. АКСЮЧЫЦ, Смалявіцкі раён

[illegible]

Васілю ПЎЧАНКУ, г. Гомель

[illegible]

ПАСПРАБУЙЦЕ — АТРЫМАЕЦЦА!

[illegible]

ХАТНЯЯ АПТЭКА

РАЗБАЛЕЛАСЯ ГАЛАВА...

[illegible]

БРАШУРЫ ЯКРАЗ ДА СЕЗОНА

[illegible]

УСЁ ПРА ЎСЁ

ВЫРАТАВАЛЬНЫ ЛАДАН

У прыродзе [illegible] эфектыўны лекавы сродак супраць рэўматызму суставаў. Не так даўно ў Германіі высветлілі, што ладан, які ўтрымлівае басвеліевую кіслату, не дае захворванню стаць хранічным. У Мюнхенскім універсітэце было праведзена клінічнае даследаванне эфектыўнасці ладана. На працягу трох месяцаў пацыенты, якія пакутавалі на запаленне суставаў і якім, здаецца, нічога не магло дапамагчы, атрымлівалі таблеткі з сухім экстрактам ладана. Ва ўсіх хворых значна панізіліся болевыя адчуванні, а пабочнага дзеяння не назіралася.

Медыкі спадзяюцца, што ўсходнія смолы могуць таксама дапамагчы і пры лячэнні захворванняў на бранхіт, астму.

БАІШСЯ ЗУБНОГА ЎРАЧА?

Пакарыстайся адэкалонам, духамі. Амерыканскія даследчыкі сцвярджаюць, што ўзровень стрэсу пацыентаў, якія прыйшлі на прыём да дантыста, здольны значна знізіць кветкавы пах, які напаўняе кабінет урача.

ПАРАДЫ МАГА

[illegible] адмоўнай энергетыкі, каб ніхто з прыйшоўшых у ваш дом не змог прычыніць вам ліха, паспрабуйце зрабіць так. Купіце ў царкве ці касцёле свечкі. Вечарам пастаўце на кожнае акно па адной, запаліце і, узяўшы яшчэ адну свечку ў руку, пачынайце абыходзіць пакоі па гадзіннікавай стрэлцы і чытаць «Ойча наш». Там, дзе свечка моцна трашчыць, — вялікая канцэнтрацыя адмоўнай энергіі. У гэтым месцы трэба супыніцца і чытаць «Ойча наш» да таго часу, пакуль свечка не перастане трашчаць. Затым святой вадой перахрысціць усе вуглы ў доме.

На наступны дзень купіце новы нож. Нельга выкарыстоўваць той, што ёсць у доме, нават калі ён новы. На парозе дома прачытайце «Ойча наш», зайдзіце ў памяшканне, закрыйце дзверы і ўваткніце нож у правы верхні вугал. Гэты замоўлены нож вастрыём уніз накіраваны ў галаву чалавеку, калі той заходзіць у дом з чорнымі думкамі. Але зараз ён ужо не зможа здзейсніць дрэннага.

Па матэрыялах друку падрыхтавала Вікторыя КЛЯНОВІК.

ВІНШАВАННІ

Дарагую і любую дачушку **Жанну Уладзіміраўну ДАШКЕВІЧ** *з Мінска сардэчна віншуем з днём нараджэння. Жадаем здароўя, шчасця і радасці.*

Бацькі,
в. Волма Дзяржынскага раёна.

Віншуем **Алёнушку ЗАХАРЧУК** *з днём нараджэння. Зямных даброт і ўдачы табе ў жыцці.*

З любоўю — родныя з Баранавіч, брат Сяргей, дачушка.

Сардэчна віншуем **Леаніда Леанідавіча ЮШКЕВІЧА** *з днём нараджэння. Няхай моцнае здароўе, шчасце, радасць і сямейны дабрабыт крочаць з табой па жыцці.*

Жонка, дзеці,
в. Пятрэвічы.

Віншуем з днём нараджэння **Пятра Андрэевіча ШЫПУКА**. *Жадаем здароўя, шчасця, радасці, даўгалецця.*

Жонка, дзеці, унукі,
в. Опаль.

ПЫТАЛЬНІК

ЯК СПІЛАВАЦЬ ДРЭВА НА МОГІЛКАХ?

Падчас наведвання магіл сваякоў на адных з мінскіх могілак заўважыла, што побач з агароджай засохла вялікае дрэва. Відавочна, што рана ці позна яно ўпадзе. Могуць пацярпець не толькі агароджы і помнікі побач, але, магчыма, і людзі. Таму звярнулася да работнікаў могілак з просьбай спілаваць гэтае дрэва. У адказ пачула: або плаці за працу 40 долараў, або спілоўвай сама, ніхто перашкаджаць не будзе. Але, наколькі я разумею, гэта якраз абавязак работнікаў могілак і яны за гэта атрымліваюць зарплату...

С. К., Мінск

Па тлумачэнні мы звярнуліся ў спецыялізаваны камбінат камунальна-бытавога абслугоўвання Мінгарвыканкама, які аказвае насельніцтву рытуальныя паслугі. Па словах намесніка начальніка спецкамбіната Леаніда Клачко, у падобным выпадку трэба звярнуцца з пісьмовай заявай на імя начальніка Чамецьева Валерыя Уладзіміравіча, дзе выкласці сутнасць сваёй просьбы. Заява на працягу 7—10 дзён будзе разгледжана на прадмет магчымасці механічнай уборкі дрэва. Калі да яго зможа падысці тэхніка, дрэва спілуюць, папярэдне высветліўшы, праўда, ці сапраўды яно ўяўляе небяспеку. Бо, па словах Леаніда Клачко, часта звяртаюцца людзі, чыя праблема ў большасці надуманая. Калі дрэва будуць спілоўваць, абавязкова высветляць, хто яго пасадзіў. Калі сам заяўнік — магчыма давядзецца плаціць за работы, калі не — грошы возьмуць з гарадскога бюджэту.

Што датычыць паводзінаў работнікаў могілак, то на думку карэспандэнта, гэта звычайнае вымаганне. Прынамсі, калі не праведзена дакладнае вызначэнне магчымасці ўборкі дрэва спецыялістамі. Заяўнік сваю паперу можа або самастойна адвезці на спецкамбінат, або даслаць па пошце па адрасу: 220073, г. Мінск, вул. Альшэўскага, 12. З камбіната ў вызначаны тэрмін яму павінен паступіць адказ.

Старонка Паўла Глобы

11 чэрвеня, чацвер

РЭКАМЕНДАЦЫІ. Рабіце тое, што добра атрымліваецца, не бярыце на сябе жорсткіх абавязацельстваў, не давайце клятваў і абяцанняў. Будзьце ўважлівымі і назіральнымі, старайцеся аддзяліць рэальнасць ад фантазій. Рэчы, набытыя сёння, хутка старэюць. Можна рабіць усе сталярныя работы, устанаўліваць агароджу, новыя дзверы, замкі, сігналізацыю, а вось работы па дому лепш адкласці. Добра папрасіць прабачэння ў блізкіх людзей, калі вы ў чымсьці вінаватыя.

МЕДЫЦЫНА. Нельга лячыць хваробы крыві, печані, жоўцевага пузыра, нырак. Слабыя косці, высокая небяспечнасць пераломаў. Можна пачынаць лячэнне захворванняў страўніка і верхніх дыхальных шляхоў.

Падрыхтавана да друку спецыяльна для «Звязды» астралагічным цэнтрам «АРБА».

36,6°

ЧАМУ МЫ ТАК ГАВОРЫМ: ПЕРАНАЧУЕМ — БОЛЕЙ ПАЧУЕМ?

У прафесійных маракоў ёсць такое паняцце — сабачая вахта. Узнікла яно зусім не таму, што марскія ваўкі выходзяць на яе яшчэ і з сабакамі. Час з гадзіны ночы да чатырох гадзін раніцы для тых, хто нясе вахту, лічыцца самым небяспечным: у гэтым прамежку вельмі цяжка змагацца са сном, а значыць, не збіцца з курсу з усімі адсюль наступствамі. Прычым не дапамагае ні моцная кава, ні ўгаворы розуму, ні абвостранае пачуццё доўгу.

Напэўна, многія з нас, кладучыся спаць ва ўзбуджаным стане з-за нявырашаных праблем ці наспелага канфлікту і не ў стане заснуць, такога напрыдумваюць за бяссонную ноч, што быццам бы адзінае выйсце — пазбавіць «праціўніка» жыцця. І чым хутчэй, тым лепш. А ўстаюць раніцай, нават пасля непрацяглага сну, і здзіўляюцца, што так сябе накруцілі. Ці сварка, распачатая бліжэй да ночы, — яна абавязкова больш пагоршыць стан здароўя, чым сварка, якая адбылася ўдзень ці на пачатку вечара.

Перш чым шарахнуць на падлогу чарговую талерку, пакладзіце на яе што-небудзь смачненькае, паклічце да стала свайго на дадзены момант самага злоснага ворага і разам паешце. Набярыцеся, так бы мовіць, сіл перад новым раундам, а потым, калі захочацца, працягвайце сварку. Гарантую — не захочацца!

Напрыклад, фізіёлагамі ўстаноўлена, што ён (арганізм, а не нашы свядомасць і інтэлект) канчаткова прачынаецца толькі да дзвюх-трох гадзін дня. І, натуральна, прачнуўшыся галодным, менавіта ў гэты час асабліва мае патрэбу ў харчаванні. Што ж робім мы, будуючы дзень па асобных ад арганізма гадзінах? Прытрымліваючыся навамодных тэорый, актыўна кормім яго ўсю першую палову дня і морым голадам увечары.

Прызнайцеся, хто з нас хаця б раз у жыцці не ставіў перад сабой задачу не прымаць ежу пасля шасці гадзін вечара? Але для нашага арганізма шэсць вечара — абедзенны час, пасля якога ён разлічвае яшчэ і на вячэру. Калі мы пачуем яго лямант і пакормім апошні раз не ў шэсць, а, дапусцім, у дзесяць гадзін, то да дзвюх ночы — да свайго адбою — ён будзе заняты справай, усё з'едзенае пераправіць без астатку, а шлакі выкіне прэч. І галоўнае, ніколі не падштурхне нас на выпадковы і, хутчэй за ўсё, бессэнсоўны канфлікт.

Мы панічна баімся абцяжарыць сябе лішнімі кілаграмамі, але, пераконваю вас, яны з'яўляюцца не ад таго, што мы ядзім на ноч. Глупства! Прычыны ў іншым: у маларухомым ладзе жыцця, у пераяданні, у хранічным стрэсе, у які мы заганяем арганізм дыетамі і абмежаваннямі. Пры ўмове, вядома, што няма сур'ёзных захворванняў. Мы прымушаем арганізм галадаць, а ён помсціць нам за гэты самым адкрытым чынам: павышанай агрэсіўнасцю і імкненнем наесціся ў запас — больш каларыйна і шмат — у іншы час сутак.

Таму мая вам парада — да самага цёмнага часу сутак стаўцеся асабліва ўважліва і памятайце:

першае. З уласным арганізмам трэба жыць душа ў душу, улічваючы і паважаючы яго асаблівасці;

другое. Ніколі тонкая талія і стройныя сцёгны самі па сабе не захаваюць вас ад сварак з мужам ці блізкім сябрам. Перш чым перастаць вячэраць, падумайце аб наступствах. Са школьнай праграмы вы павінны памятаць, што сіла дзеяння заўсёды роўная сіле процідзеяння;

трэцяе. Ніколі не пакутуйце ад пошуку выйсця з тупіка і не прымайце сур'ёзных рашэнняў уначы. Пры гэтым вы будзеце асуджаны кіравацца «довадамі» безумоўных рэфлексаў, а не цвярозым розумам;

чацвёртае. Часцей за ўсё начныя сваркі — «галоднага» паходжання. Калі ж сварка ўсё-такі адбылася, не выкарыстоўвайце патэльню як апошні і вырашальны аргумент. На ёй можна хутка згатаваць што-небудзь смачнае і, галоўнае, заспакаяльнае для абодвух варагуючых бакоў. Сыты чалавек — добры чалавек!

Леанід СЯРГЕЕЎ, урач-фізіёлаг.

«Не может быть».

КРЫМІНАЛ

ДЗЯВОЧЫЯ РАЗБОРКІ

15-гадовыя школьніцы жорстка здекваліся са сваёй равесніцы

Крымінальныя справы непаўналетніх злачынцаў, на жаль, яшчэ не рэдкасць. Чаму падлеткі такія жорсткія? Жорсткім і чэрствым ніхто на свет не нараджаецца. Гэта праяўляецца потым. Цяжка сказаць, хто і калі пасеяў у юных душах бесчалавечнасць. Але зразумела адно: калі хлапчуку ці дзяўчынцы з дзяцінства не прывіваецца дабрыня, павага да старасці, то з іх абавязкова вырасце духоўна спустошаны чалавек. А адсюль адзін крок да жорсткасці, падагрэтай віном.

Прозвішчы непаўналетніх злачынцаў і іх ахвяры па этычных меркаваннях у матэрыяле зменены.

23 лютага 15-гадовая мінская сямікласніца Таццяна Сераброва знаходзілася ў кватэры сваёй сяброўкі Ірыны Белкінай. Разам з імі «сумавалі» Вольга Сідарэнка і Яніна Кушнер.

— Ну а якое сёння свята, дзяўчаты? — спытала адна. — «Дзень абаронцаў Айчыны», — унесла ажыўленне ў панаваўшы сум Сераброва.

— Дык гэта быццам бы мужчынскае свята, а не жаночае, — нясмела запярэчыла сяброўка.

— Правільна! Мужыкі — абаронцы Айчыны. А мы, жанчыны, — іх «баявыя сяброўкі». Таму іх свята — гэта наша свята. А святы неабходна адзначаць. Якія будуць прапановы?

У адказ усталявалася цішыня.

— У маці дзесьці было прыхавана некалькі сотняў тысяч, — сказала юная гаспадыня кватэры. — Трэба пашукаць.

Шукалі нядоўга. Стараннасць, з якой дзяўчынкі перакапалі кватэру ў пошуках «заначкі», пазайздросцілі б асы крымінальнага вышуку.

— Ёсць! — радасна ўсклікнула Ірына, дастаўшы грошы з-пад канапы.

— Так, давай сюды, — дзелавіта сказала Сераброва. — Палічым колькі.

— Ого, «паўмільёна»! Жывём, дзяўчаты! Хопіць і на стол, і на падарункі. Якое ж свята без падарункаў?

Паход ва універсам «Заходні» закончыўся купляй дзвюх бутэлек віна, цыгарэт, запальнічкі, цукерак, фарбы для валасоў і іншай «падарункавай» дробязі.

Свята прайшло хутка. Пацягнуліся звычайныя шэрыя школьныя будні.

27 сакавіка, бязмэтна блукаючы па вуліцы, каля 9 гадзін вечара Таццяна сустрэла сваю сяброўку Марыну Булкіну. Тая таксама асаблівай стараннасцю ў асваенні школьнай праграмы не вызначалася, школу кінула, і зрэдку з'яўлялася ў 7 класе школы рабочай моладзі № 21. І ў гэты дзень, у такі позні для яе ўзросту час, Марына вярталася не са школы. Ды і ў пакеце ў яе былі не падручнікі, а бутэлька брэндзі «Імперыял». Выпіўшы з рыльца бутэлькі грам па 150 «для сугрэву», дзяўчынкі загаварылі пра жыццё. У абедзвюх, як аказалася, было нешчаслівае і безадказнае каханне.

— Слухай, — сказала Марына. — Дапамажы разабрацца з адной сучкай з нашага дома. Колькі ні папярэджвала яе па-добраму, каб адстала ад хлопца, усё роўна заляцаецца да яго. Правучыць трэба.

Няцвёрдай паходкай абедзве сяброўкі пайшлі ў пад'езд дома, дзе жыла саперніца Булкінай. Чакаць давялося даволі доўга. Каб не замерзнуць, дзяўчынкі яшчэ некалькі разоў прыкладваліся да бутэлькі «Імперыяла». Нарэшце каля 24 гадзін пачуліся крокі — гэта ў пад'езд увайшла «ахвяра» — Віка Паніна.

— Стаяць, сука, — пачуўся ў цемры голас. — Трэба пагаварыць.

— Мне няма пра што з вамі размаўляць, — сказала Віка, і паспрабавала прайсці міма нецвярозых сяброўак.

Сераброва ўдарыла Віку кулаком у твар. Булкіна, схапіўшы Паніну за валасы, некалькі разоў ударыла яе нагой. Віка ўскрыкнула ад болю.

— Пачакай, давай пяройдзем у другі дом, а то яшчэ выйдзе хто-небудзь з яе знаёмых, шуму потым не абярэшся, — прапанавала Булкіна.

Узяўшы ахвяру пад рукі, завялі яе ў першы пад'езд суседняга дома. Тут збіванне дзяўчынкі працягвалася. Білі доўга і з жорсткасцю.

— Давай перадыхнём, — закурыўшы і пераводзячы дыханне прапанавала Булкіна, з нянавісцю гледзячы на Паніну. — Ты ў мяне гэты дзень запомніш надоўга. Так расфарбую, што п'яны бомж на цябе не паглядзіць, а не тое што прыстойны хлопец.

— А давай зробім маленькі стрыптыз, — прапанавала Сераброва. — А ну раздзявайся, паглядзім на тваё дзявочае цела.

Плачучы, дзяўчына пачала здымаць куртку.

— Здымай і куртку, і джынсы, і кофту. Глядзіш тэлеперадачу «Імперыя страсці»? Вось так і раздзявайся да трусоў.

Напалоханая ахвяра працягвала здымаць з сябе вопратку.

— Чаму так марудна раздзяваешся? — спытала Булкіна і прыставіла да шыі Вікі лязо брытвы. — Можа прымяніць «паскаральнік»? Чырк па шыйцы — і ўсё?

Булкіна некалькі разоў правяла брытвай па венах рук дзяўчыны. Пырснула кроў.

— А пакуль ты раздзяваешся, мы цябе крыху пастрыжом, як авечку. І лязом брытвы Булкіна пачала зразаць з галавы Вікі пышныя локаны.

— Слухай, а чаго ты з брытвай важдаешся? Давай прасцей. Пшык — і ўсё — сказала Сераброва. — Счас мы яе падсмалім, як кабанчыка.

У руках у Булкінай з'явілася запальнічка, якую тая паднесла да галавы Вікі. Запахла паленымі валасамі. Каб не адстаць ад сяброўкі, Сераброва запаліла ліст паперы і таксама паднесла да дзяўчынкі...

Дрыжачая ад холаду, паўголая, заціскаючы пераразаныя рукі, Віка сядзела ў кутку. У гэты час сяброўкі дзелавіта вывучалі змесціва яе сумкі. «Здабыча» склала 20 долараў ЗША, касметычныя прыналежнасці, дзве тэлефонныя карткі і джынсы, якія Сераброва забрала сабе. Астатняе адзенне сяброўкі міласціва вярнулі ахвяры.

З абпаленымі валасамі, акрываўленая, без штаноў, у калготках, туфлях і куртцы Віка ў пяць гадзін раніцы паўстала перад бацькамі, якія тут жа неадкладна выклікалі «хуткую дапамогу» і паведамілі ў міліцыю.

Сераброва і Булкіна ў гэты дзень былі ўзяты пад варту. Самі «гераіні» ў якасці апраўдання сваіх дзеянняў спасылаліся на тое, што ў свае 15 гадоў знаходзіліся ў нецвярозым стане.

Суд Фрунзенскага раёна Мінска прыгаварыў Сераброву і Булкіну да 4 гадоў пазбаўлення волі кожную з адбываннем пакарання ў папраўча-працоўнай калоніі агульнага рэжыму.

Мікалай КРАСНЕЎСКІ, грамадскі карэспандэнт аддзела права і маралі.

ЛЕТНІ НАРОДНЫ КАЛЯНДАР

ЧЭРВЕНЬ

Даты прыводзяцца па новым і старым стылях (1/19 — 1 чэрвеня па н. ст., 19 мая па с. ст.). Курсівам выдзелены назвы каляндарных дзён, якія бытавалі ці бытуюць сярод беларусаў-католікаў і замацаваны па новаму стылю. Зорачкай (*) пазначаны святы, што залежаць ад Вялікадня ў праваслаўным і каталіцкім «рухомых» календарах.

10/28 * Градабой (Градавая серада, серада Русаль) — серада на Гранным тыдні; засцерагаліся ад граду. У Мазырскім раёне гаварылі: «Эта ж яе трэба сільна сьвяткаваць, каб град не йшоў. Як яе не сьвяткуюць, дак град робіцьме ў сялі ўрэда, збівае дабро. У полі не работалі, каб град не збіваў». «У сераду Русаль на балоце Вялікая Гала палешукі звычайна цэлай грамадой выходзяць за сяло і са спевамі здабываюць з ясеня свяшчэнны агонь», што было зафіксавана ў Пінскім павеце.

*** Пераплаўная Серада** — пачатак сезону купання (аж да Іллі). Лічылася, што ў гэты дзень Хрыстос пераплываў цераз ваду і яна станавілася цяплей.

У характары правядзення Градавай серады, асабліва серады Русаль, праяўляюцца сляды шанавання даўняга культу Перуна.

11/29 * Наўскі (Намскі) чацвер (Наўская Тройца) — чацвер пасля Тройцы, памінальны дзень продкаў на могілках. Нічога не рабілі, бо лічыўся «сухім» днём. На Століншчыне і цяпер нясуць «на могліцы аір, по-нашэму, панны, і ліпу затыкаюць на крэсты»; у Бярозаўскім раёне «ідуць гуляты воны по жытовы. А потым ужэ ідуць воны на кладбішча і із сэбэ одэжу пэрэтрушваюць».

*** Абліваха** — чацвер на Гранным тыдні. У Добрушскім раёне абліваліся вадою, каб ішоў дождж.

*** Божае Цела (Цела Госпадня).** У Віленскай губерні быў зафіксаваны звычай сярод беларусаў-католікаў. Расстаўленыя ў касцёлах бярозкі ў дзень св. Тройцы ці на свята Цела Госпадня, старанна збіралі, абломвалі галіны і вадзілі імі па капусце на градах, а потым клалі ў пукі пад снапамі. Верылі, што гэта аберагае капусту ад вусеняў, а хлеб ад мышэй. Існуюць народныя паданні.

14/1. Усцін (Юстын і Харытон). З прысвяткам звязаны прыкметы пра рост зерневых раслін. «Юстын цягне ўверх каноплі. Харытон — лён», «На Усціна лета ўдаецца — жыта добрым коласам нальецца», — існуюць народныя паданні.

Царкоўны каляндар падае звесткі на гэты дзень пра пакутнікаў за хрысціянскую веру Іусціна Філосафа і другога Іусціна, і з імі Харытона, Валерыяна і іншых (пам. у 166 г.)

Сёмы тыдзень перад Іллёю. Пасля аўса браліся сеяць ячмень. Дакладны дзень сяўбы вызначалі па прыкметах. «Сей ячмень, як загудзець сляпень». «Сей ячмень, як каліна ў крузе». «Сей ячмень з зімы, калі рож ня высыпала і яшчэ ячмень у пучках». «Ячмень сей на сядзьмой нядзелі ад святога Іллі, у тэй дзень, када на Усеяднай нядзелі (тыдзень перад Вялікім постам. — **А. Л.**) была вея («сплашніцы»),

*** Пятроўскія запускі** — наступная нядзеля пасля Тройцы, пярэдадзень Пятроўскага посту. Хадзілі «развіваць вянкі», якія завівалі ў Зялёную суботу. Спявалі песні.

*** Розыгры (Русальчыны розыгры)** — апошні дзень Русальнага тыдня. Засцерагаліся, каб русалка не «зашчыкатала» чалавека. «Русалкі тыждзень гуляюць, по жыту бегаюць, да косы распушчаны, а ў понедзелок розойдуцца, то кажуць: розыгры», гавораць на Тураўшчыне. У Лельчыцкім раёне зазначаюць: «На Розыгры палолі лён, коб вон іграў. У лён не ўлезе русалка, бо свечоны... А просо не трэба палоць».

У царкоўным календары — Тыдзень 1-ы па Пяцідзесятніцы, Усіх святых.

ДАЛІКАТНАЯ ТЭМА

ХТО ПАКАЕЦЦА?

Інтэрнацкія могілкі: сюды адыходзяць ціха...

Гэтыя могілкі ў Пухавіцкім доме-інтэрнаце свае, ім — тры гады. Сярод лесу, пад самым Угодзіным, адвялі для такой патрэбы пляц. Я ніколі не страчала такіх могілак. Сірочых. Не, там чысценька, прыбрана, над кожнай магілкай тумбачка, на дошцы прозвішча і дзве літары — ініцыялы.

Усё як трэба, толькі чаму такім сіроцтвам, такой тугой дыхнулі гэтыя роўненькія рады? Ну чыста як людзі ў шарэнзе: першы, другі, першы...

Валянцін Мікалаевіч Шамак у доме-інтэрнаце даўным-даўно працуе. З кішэні дастаў ён тоўсты сшытак — летапіс гэтых могілак. У кожнай магілы ёсць нумар. Праўда, выцвілі ад сонца і дажджу: трохгадовыя надпісы не прачытаць. А міне гадоў дзесяць... Ці знойдзеш магілку? І каму яе шукаць?

Бывае, што і ўспомніць нехта, што была ў яго маці. Во як летась, сын з жонкай у госці да маці на машыне прыехалі. А маці ўжо год, як тут спіць. Павёз Валянцін Мікалаевіч сына да маці. Той памінальную чарку наліў, паклаў у талерку скрылік каўбаскі... «Прабач, мама!» Ці прыедзе яшчэ? Наўрад. Ужо і талерка абсунулася ў зямлю, і дождж напоўніў кілішак.

Сюды рэдка наведваюцца дзеці. Тут няма на магілах кветак. Інтэрнацкія мужыкі ўлетку косяць густую траву і складваюць у копкі. А дворнік Галя Гертман парадкуе кожную магілку, пасыпаючы жоўценькім жвірам. Тут яго спецыяльна прывезена вялікая куча. Галя на кожнай магілцы разгладжвае пясок, як складку на новай сукенцы. А зараз вось расплакалася. Канешне ж, Галя плакала пра сваё. Яна і не выцірала слёз, не сунімала. Тут можна. Ніхто і не суцяшаў яе: няхай камень з сэрца сплыве слязою. Тут, на могілках...

Ваня Матрунчык з граблямі працаваў паміж магіл. І сам сабе казаў:

— Я хачу, каб мяне дома, на сваіх могілках пахавалі.

У Вані ў Кайкаве, гэта пад Міханавічамі, мама жыве. Маме 90 гадоў. Яна сына ў інтэрнаце пераведвае. Ваня тут толькі год жыве. Ніяк не можа прывыкнуць. Бо была ў яго жонка Наташа, дзве дачкі. Яны пакінулі Ваню. А мама гасцінцы возіць дамашнія.

— Каб ты ведала, як я скварку люблю, — абапёршыся на граблі, пракаўтнуў сліну Ваня. — Мама к Вялікадню прывозіла.

Ваня яшчэ не ведае, што, пакуль мама жывая, будзе вазіць яна яму тую скварку і будзе шкадаваць яго, ужо бяззубага, няўдалага, той любоўю, як умее шкадаваць толькі маці. Ці ўспомняць пра яго прыгожая жонка Наташа, дочкі? Ці доўга яшчэ будзе вазіць старэнькая мама дамашнія гасцінцы?

— Мы хаваем іх па-людску, — скажа ўрач дома-інтэрната Алена Васільеўна Навапольская. І слова «паміраюць» заменіць больш далікатным — «адыходзяць». І адыходзяць часта. Хворыя людзі. Толькі летась на інтэрнацкіх могілках вырасла 21 магілка. За гэтую зіму і вясну яшчэ 8. Іх праводзяць у апошні шлях хараша. Абмываюць, апранаюць ва ўсё новае, кладуць у дамавіну і пакідаюць на ноч у спецыяльным пакоі. Шлюць тэлеграмы родным. Мо хто забярэ пахаваць на родных могілках? Бывае — забіраюць, бывае — прыязджаюць, а бывае — і не адгукаюцца. Гэта часцей бывае.

— Памятаю, як летась радавалася лістку паперы Соф'я Карачун. Яна прасіла яго ў мяне, каб напісаць дамоў; у вёску, сваё пісьмо. Як там хата, «ці жывая»? Балела сэрца, і грэла гэтая хата яе адзіноту. Памерла Соф'я позна ўвосень, хату пляменнікі да рук прыбралі. На пахаванне не прыехалі, не было калі...

Тут адыходзяць ціха. Ніхто не плача, не галосіць, ніхто не прыпадае да халодных рук. Рэдка бывае так, што ў чалавека анікога на свеце няма. Зімой хавалі такога небараку. Ён апошнія гады жыў падаяннем, ніколі новага не апрануў, шкадаваў сабе разгавецца, смачнае што купіць. Гэтак і сям'і не нажыў, адзінадным закончыў свае дні. Казалі, што дзве ашчадныя кніжкі трашчалі ад грошай — дзяржаве засталіся. Яго магілка яшчэ свежая, жаўтком блішчыць, не абсела. І яна ні кветкаю не прыбраная, ні слязою не абмытая.

Магілкі гэтыя інтэрнацкія не абнесены плотам. Лес хавае іх ад ветру і завірухі. Мо калі заяц сюды заблудзіць, ці лось спуджана выйдзе на сонечную паляну, пастрыжэ вухам. Не ставяць плота не таму, што няма з чаго. Не вераць жывому чалавеку. Знясуць з праслам, як знеслі тумбачку з магілкі брата Міколы Дземідзюка. Міколаў брат-блізня памёр, тады яшчэ інтэрнацкіх хавалі ў Залужжы. Мікола пенсію збіраў. Папрасіў недзе п'яніц, яны зварылі з бляхі тумбачку. Мікола сам пафарбаваў яе, завёз на братаву магілку. Такі рады быў! Усё, што змог, зрабіў. Тумбачку ж нехта ўкраў. Мікола яшчэ пра тое не ведае. Як расказаць? Растрывожыць? Ды ў каго ўкралі?

У доме-інтэрнаце яшчэ не сцерлася з памяці, як кранальна любіліся Марыя Каваленка і Віктар Вечароў. Марыю з'еў рак. Віктар абгародку недзе здабыў. На дваіх. А праз два гады і яго каля Марыі паклалі. Сёлета ранняй парой брат да Віктара ў адведкі на магілку прыехаў. Прывёз два крыжыкі з нержавейкі. Няхай усё па-хрысціянску будзе. З такой сірочай магілкі лёгка ададраць і крыжык...

Ну во, папарадкавала Галя Гертман магілкі, з цяжкасцю спіну распрастала. Яна-то чуе сэрцам сваім жаночым, што ўсе, хто супакоіўся на гэтай паляне, і сёння цярпліва чакаюць далёкую і родную душу... Калі не на Вялікдзень, не на Радаўніцу, дык проста ў любы дзень, калі сэрца забаліць... Хоць запознена раскаецца...

Анюта ЯБЛОНСКАЯ.
Пухавіцкі раён.

Прэзідыум НАН Беларусі аб'яўляе конкурс на замяшчэнне пасады дацэнта (кандыдат навук) кафедры інфарматыкі і вылічальнай тэхнікі Вучэбнага цэнтра падрыхтоўкі навуковых кадраў НАН Беларусі.

Тэрмін падачы заяў — месяц з дня апублікавання аб'явы.

Наш адрас: 220072, Мінск, пр-т Ф. Скарыны, 66, т. 284-26-03.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Магілёве — 31-13-75, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-04-52, 32-31-98. **ФАКС: 68-27-79. E-mail:** *daily@zwyazda.belpak.minsk.by.* **http://www.zvyazda-daily.minsk.by.**

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 85 556. Індэкс 63850.
Зак. № 3517.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12